

ผลการใช้วิธีสอนแบบอุปนัยที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย
เรื่องชนิดของคำ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
โรงเรียนบ้านแม่ทะลุ จังหวัดแม่ฮ่องสอน

นางสาวจันทร์จิรา พรหมลีดา

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2561

**The Effects of Using the Inductive Teaching Method on Thai Language Learning
Achievement in the Topic of Word Categories of Prathom Suksa IV Students
at Ban Mae Thalu School in Mae Hong Son Province**

Miss Chanchira Phromsida

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Curriculum and Instruction

School of Educational Studies

Sukhothai Thammathirat Open University

2018

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ผลการใช้วิธีสอนแบบอุปนัยที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
วิชาภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
โรงเรียนบ้านแม่ทะลุ จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ชื่อและนามสกุล นางสาวจันทร์จิรา พรหมสีดา

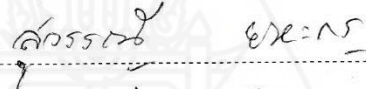
แขนงวิชา หลักสูตรและการสอน

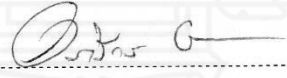
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

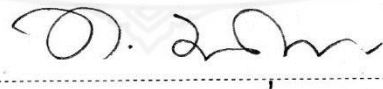
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณณี ยะหะกร

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2562

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณณี ยะหะกร)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิรักษ์ อนุมาน)

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ผลการใช้วิธีสอนแบบอุปนัยที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่องชนิดของคำ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านแม่ทะลุ จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ผู้ศึกษา นางสาวจันทร์จิรา พรหมสีดา รหัสนักศึกษ 2572100200

ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน)

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณณี ยะหะกร ปีการศึกษา 2561

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่องชนิดของคำระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านแม่ทะลุ จังหวัดแม่ฮ่องสอน ที่ได้รับการสอนแบบอุปนัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านแม่ทะลุ จังหวัดแม่ฮ่องสอน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 1 ห้องเรียน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ (1) แผนการจัดการเรียนรู้แบบอุปนัย เรื่องชนิดของคำ และ (2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องชนิดของคำ แบบปรนัย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านแม่ทะลุ จังหวัดแม่ฮ่องสอน ที่ได้รับการสอนแบบอุปนัยเรื่องชนิดของคำ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ วิธีสอนแบบอุปนัย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ภาษาไทย ประถมศึกษา

Independent Study title: The Effects of Using the Inductive Teaching Method on Thai Language Learning Achievement in the Topic of Word Categories of Prathom Suksa IV Students at Ban Mae Thalu School in Mae Hong Son Province

Author: Miss Chanchira Phromsida; **ID:** 2572100200;

Degree: Master of Education (Curriculum and Instruction);

Independent Study advisor: Dr. Suwannee Yahakorn, Assistant Professor;

Academic year: 2018

Abstract

The objective of this research was to compare Thai language learning achievements in the topic of Word Categories of Prathom Suksa IV students at Ban Mae Thalu School in Mae Hong Son province before and after being taught with the use of inductive teaching method.

The research sample consisted of Prathom Suksa IV students in an intact classroom of Ban Mae Thalu School in Mae Hong Son province during the second semester of the 2018 academic year, obtained by cluster sampling. The employed research instruments were (1) learning management plans for the inductive teaching method in the topic of Word Categories; and (2) an objective type learning achievement test in the topic of Word Categories. Statistics employed for data analysis were the mean, standard deviation, and t-test.

Research findings showed that the post-learning achievement in the topic of Word Categories of Prathom Suksa IV students at Ban Mae Thalu School in Mae Hong Son province, who were taught with the use of the inductive teaching method, was significantly higher than their pre-learning counterpart achievement at the .05 level of statistical significance.

Keywords: Inductive teaching method, Learning achievement, Thai language, Prathom Suksa

กิตติกรรมประกาศ

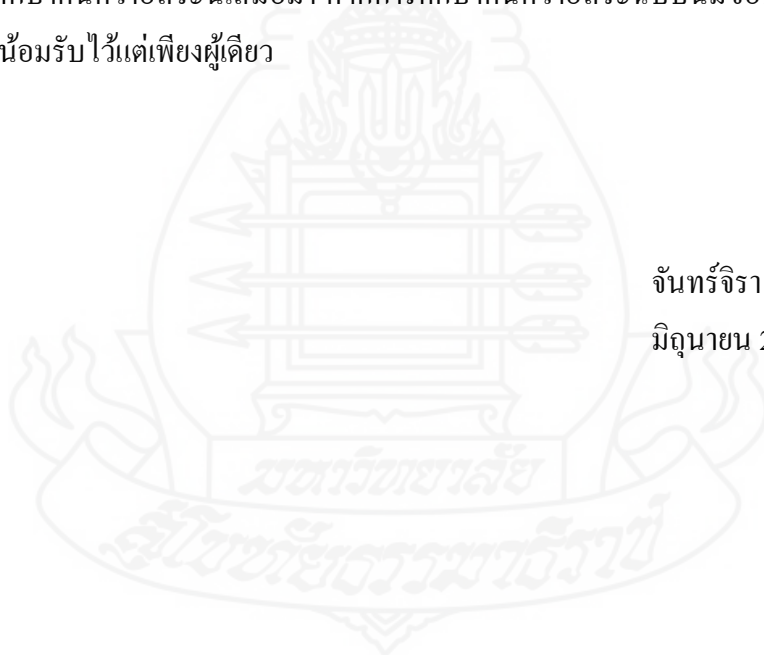
การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณิ ยหะกร อาจารย์ที่ปรึกษา ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำ และช่วยตรวจทานแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ อันเป็นประโยชน์ในการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ ตลอดจนให้กำลังใจ ผู้ศึกษารัฐศึกษาซึ่งประทับใจในความกรุณาของอาจารย์เป็นอย่างยิ่ง จึงกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ผู้เขียนขอขอบพระคุณคณาจารย์สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้ทุกท่านที่ได้กรุณาให้การสนับสนุน และช่วยเหลือตลอดมา

ท้ายสุดนี้ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ที่คอยให้กำลังใจแก่ผู้เขียนในการจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เสมอมา หากการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้มีข้อบกพร่องประการใด ผู้ศึกษาขออ้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

จันทร์จิรา พรหมสีดา

มิถุนายน 2562

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
สมมติฐานการวิจัย	4
สมมติฐานการวิจัย	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	6
หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	6
หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนบ้านแม่ทะลุ พุทธศักราช 2551	7
การจัดการเรียนรู้แบบอุปนัย	7
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	13
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	21
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	23
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	23
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	23
ขั้นตอนการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ	24
การเก็บรวบรวมข้อมูล	27
การวิเคราะห์ข้อมูล	28
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	30

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	31
สรุปการวิจัย	31
อภิปรายผล	33
ข้อเสนอแนะ	34
บรรณานุกรม	35
ภาคผนวก	40
ก รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย	41
ข ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้แบบอุปนัย เรื่องชนิดของคำ	43
ค แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่องชนิดของคำ	48
ง ผลการวิเคราะห์ ความยาก ความง่าย และอำนาจจำแนกของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่องชนิดของคำ ก่อนเรียนและหลังเรียน	58
จ แบบบันทึกผลการทดสอบ	63
ฉ แบบประเมินความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์แบบวัดผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน	66
ช แบบประเมินความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้	80
ประวัติผู้ศึกษา	84

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 4.1 แสดงค่าเฉลี่ยผลการวิเคราะห์ค่าความต่างโดยใช้ค่าสถิติ t – test (test for dependent sample) ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาไทยก่อนเรียนและ หลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนแบบอุปนัยเรื่องชนิดของคำ โรงเรียนบ้านแม่ทะลุ จังหวัดแม่ฮ่องสอน 30

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติ เป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพ และเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจกรรม การงาน และดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข รวมทั้งเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศอื่นๆ เพื่อพัฒนาความรู้ พัฒนากระบวนการคิด วิเคราะห์ วิจัย และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อที่แสดงถึงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี และสุนทรียภาพ เป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, น.37)

กระทรวงศึกษาธิการ (2551, น.6) กำหนดให้ภาษาไทยเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 โดยกำหนดสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนให้มีความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาเพื่อถ่ายทอดความคิด ความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร และประสบการณ์อันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่างๆ ดังกรมวิชาการ (2546, น.21) กล่าวว่า ภาษาไทยเป็นวิชาสำคัญ ที่มีการเรียนการสอนมาทุกยุคทุกสมัย เพียงแต่มีรูปแบบการเรียนการสอน ที่แตกต่างกันออกไป ตามวิวัฒนาการของภาษาและแนวคิดทฤษฎีในการจัดการเรียนการสอนที่เป็นที่นิยมในแต่ละช่วงเวลา การเรียนการสอนภาษาไทยในปัจจุบันจึงมิได้มุ่งหวังให้นักเรียนอ่านออกเขียนได้เพียงอย่างเดียว หากมุ่งหวังให้นักเรียนนำความรู้ความสามารถไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้จริง สามารถสื่อสารกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผล สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้กลุ่มสาระอื่นๆ ได้

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ได้กล่าวถึงพลังของภาษาไว้ว่า “ภาษาเป็นเครื่องมือในการดำรงชีวิตของมนุษย์ มนุษย์จึงสามารถเรียนรู้ภาษาเพื่อการดำรงชีวิต เป็นเครื่องมือของการสื่อสารและสามารถพัฒนาภาษาของตนได้ ภาษาช่วยให้คนรู้จักคิด ถ้าไม่มีภาษาคนจะคิดไม่ได้ ถ้าคนมีภาษาน้อย คำศัพท์น้อย ความคิดของคนก็จะแคบ ไม่กว้างไกล คนที่ใช้ภาษาได้ดีจะมีความคิดดีด้วย คนจะใช้ความคิดและแสดงออกทางความคิดเป็นภาษา ซึ่งส่งผลไปสู่การกระทำ ผลของการกระทำส่งผลไปสู่ความคิด ซึ่งเป็นพลังของภาษา ภาษาจึงมีบทบาทสำคัญต่อมนุษย์ ช่วยให้มนุษย์พัฒนาความคิด ช่วยดำรงสังคมให้มนุษย์อยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสงบสุข มิได้ตรีต่อกัน ช่วยเหลือกันด้วยการใช้ภาษาติดต่อสื่อสารกัน ช่วยให้คนปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสังคม ภาษาช่วยให้มนุษย์เกิดการพัฒนา ใช้ภาษาแลกเปลี่ยนให้เกิดความคิดเห็น การอภิปรายโต้แย้ง เพื่อนำไปสู่ผลสรุป มนุษย์ใช้ภาษาในการเรียนรู้ จดบันทึกความรู้ แสวงหาความรู้ และช่วยจรรโลงใจ ด้วยการอ่านบทกลอน ร้องเพลง ภาษายังมีพลังในตัวของมันเอง เพราะภาพย่อมประกอบด้วยเสียงและความหมาย การใช้ภาษาใช้ถ้อยคำทำให้เกิดความรู้สึกรับสาร ให้เกิดความจงเกลียดจงชัง หรือเกิดความชื่นชอบ ความรักย่อมเกิดจากภาษาทั้งสิ้น ที่นำไปสู่ผลสรุปที่มีประสิทธิภาพ” (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551:69-70)

ภาษาจึงมีความสำคัญและจำเป็นที่มนุษย์ทุกคนต้องศึกษาเรียนรู้ จนสามารถใช้ภาษาเป็นเครื่องมือสื่อสารแสวงหาความรู้ ดังที่ ก่อ สวัสดิพาณิชย์ (ม.ป.ป, น.47) ได้สรุปถึงความสำคัญของวิชาภาษาไทยว่าเป็นวิชาที่จำเป็นที่สุดของคนไทย วิชาที่เรียนในชั้นเรียนทุกวิชาล้วนเกี่ยวข้องกับวิชาภาษาไทย แม้กระทั่งการเรียนภาษาต่างประเทศก็ต้องใช้ภาษาไทยในบางโอกาส นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยไม่สูง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาอื่นก็มักไม่สูงตามไปด้วย การเรียนรู้ภาษาไทยเป็นวิชาทักษะที่จำเป็นและเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ หากผู้เรียนขาดทักษะในการเรียนรู้และการนำภาษาไทยไปใช้อย่างไม่ถูกต้องจะทำให้เกิดปัญหาในการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ ประกอบกับ โรงเรียนบ้านแม่ทะลุเป็น โรงเรียนเรียนรวม กล่าวคือ โรงเรียนบ้านแม่ทะลุและโรงเรียนใกล้เคียงคือโรงเรียนบ้านแม่เกาะวิทยาใช้รูปแบบการจัดการศึกษาแบบหลอมรวมบางช่วงชั้น เพื่อแก้ปัญหาครูไม่ครบชั้น โรงเรียนบ้านแม่ทะลุรองรับการจัดการเรียนการสอนระดับปฐมวัยและช่วงชั้นที่2โรงเรียนบ้านแม่เกาะวิทยารองรับการจัดการเรียนการสอนช่วงชั้นที่1 นักเรียนที่มาเรียน มาจากหลายพื้นที่ ส่วนใหญ่จะเป็นชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง มีการพูดและใช้ภาษาชนเผ่าเป็นหลัก ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้โดยเฉพาะในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยมีค่าเฉลี่ยที่ต่ำกว่าเป้าหมายของทางโรงเรียนที่วางไว้

โดยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในปีการศึกษา 2559 มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 67 และปีการศึกษา 2560 มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 70 ซึ่งต่ำกว่าเป้าหมาย

ที่ทางโรงเรียนกำหนดไว้คือร้อยละ 80 นอกจากนี้ผลการทดสอบความสามารถพื้นฐานของผู้เรียนระดับชาติ NT ของชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2560 มีความสามารถด้านภาษา มีค่าเฉลี่ยเพียง 47.14 ซึ่งเป็นค่าเฉลี่ยที่ต่ำกว่าเป้าหมายที่โรงเรียนวางไว้คือ 55.00 ทั้งนี้เป็นเพราะการไม่เข้าใจภาษา เกิดความสับสนในการนำไปใช้ การใช้หลักภาษาของนักเรียนไม่แม่นยำ ซึ่งส่งผลถึงการเรียนรู้ในระดับชั้นที่สูงขึ้น รวมถึงการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆตามไปด้วย

จากการที่ผู้วิจัยเป็นครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านแม่ทะลุ อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีปัญหาในการใช้คำแต่ละชนิดในหลักภาษาไทยไม่ถูกต้อง เช่น การใช้คำสรรพนามเพื่อแทนบุคคลต่างๆ การเลือกใช้คำกริยาแสดงอาการความรู้สึก การใช้คำวิเศษณ์เพื่อขยายคำต่างๆ ในประโยค ทั้งนี้เนื่องมาจากนักเรียนในโรงเรียนบ้านแม่ทะลุและโรงเรียนบ้านแม่เกาะวิทยาซึ่งเป็นโรงเรียนเรียนรวมส่วนใหญ่เป็นนักเรียนชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง ใช้ภาษากะเหรี่ยงเป็นภาษาพูดของตนเองเป็นหลักและเรียนภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง จึงจำเป็นต้องเรียนรู้การใช้คำในภาษาไทยให้ถูกต้องและฝึกฝนจนกระทั่งสามารถใช้ภาษาได้ถูกต้องตามหลักภาษาไทย เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆและใช้สื่อสารกับคนทั่วไปได้ดี

ด้วยสาเหตุดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความสำคัญของการใช้ภาษาไทยซึ่งเป็นที่กษะสำคัญในการสื่อสาร ซึ่งผู้เรียนต้องได้เรียนรู้จนเกิดความเข้าใจ และต้องนำไปใช้อย่างถูกต้อง ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะนำวิธีสอนแบบอุปนัยมาใช้เนื่องจากเป็นวิธีสอนที่สามารถพัฒนาให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างเป็นขั้นตอน เกิดความรู้ ความเข้าใจ และมีความจำที่คงทน ผู้เรียนสามารถค้นพบคำตอบได้ด้วยตนเอง สามารถสรุปความรู้ที่ได้รับและเกิดเป็นองค์ความรู้ได้ในที่สุด จนกระทั่งนำภาษาไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ดีมากขึ้น ผู้วิจัยจึงเลือกการศึกษาผลการใช้วิธีสอนแบบอุปนัยเรื่องชนิดของคำที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ผู้วิจัยสอน เพื่อแก้ปัญหาด้านการใช้ชนิดของคำให้ถูกต้องตามหลักภาษาไทย ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนเข้าใจชนิดของคำ จนสามารถนำไปใช้สื่อสารได้ดี กระทั่งส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาไทยสูงขึ้น บรรลุตามวัตถุประสงค์ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และสามารถนำความรู้ด้านทักษะภาษาไปใช้ให้เกิดประโยชน์ จนเกิดผลดีต่อชีวิตตนเอง ครอบครัวและสังคมต่อไปในอนาคต

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์
เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยเรื่องชนิดของคำระหว่างก่อน
เรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนแบบอุปนัย

3. สมมติฐานการวิจัย

ค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยเรื่องชนิดของคำ โดยวิธีสอนแบบอุปนัย
หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

4. ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษานี้มีขอบเขตของการศึกษา ดังต่อไปนี้

4.1 รูปแบบการวิจัย เป็นแบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนและหลัง

4.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

4.2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มศูนย์
เครือข่ายวิชาการแม่คะตวน อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน 3 ห้องเรียน จัดชั้นเรียน
แบบคละความสามารถ

4.2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
โรงเรียนบ้านแม่ทะลุ อ.สบเมย จ.แม่ฮ่องสอน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 1 ห้องเรียน
จำนวน 13 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม

4.3 เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ เนื้อหากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตาม
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สาระที่ 4
หลักการใช้ภาษาไทย เรื่องชนิดของคำ

4.4 ตัวแปรที่ศึกษา

4.4.1 ตัวแปรต้น วิธีการสอนแบบอุปนัยเรื่องชนิดของคำ

4.4.2 ตัวแปรตาม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย

4.5 ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้คำศัพท์บางคำในความหมายและขอบเขต ดังนี้

5.1 การจัดการเรียนรู้แบบอุปนัย คือ กระบวนการสอนที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยการนำตัวอย่างข้อมูล/ความคิด/เหตุการณ์/สถานการณ์/ปรากฏการณ์/ที่มีหลักการ แนวคิดที่ต้องสอนให้แก่ผู้เรียน มาให้ผู้เรียนศึกษาวิเคราะห์จนสามารถสรุปหลักการแนวคิดที่แฝงอยู่ออกมาใช้ตามสถานการณ์ที่กำหนดได้

5.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย หมายถึง ความสามารถในการตอบแบบทดสอบวัดความรู้ เรื่อง ชนิดของคำ 7 ชนิด เป็นแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การศึกษาครั้งนี้คาดว่าจะได้รับประโยชน์ดังนี้

- 6.1 ได้แนวทางของการสอนแบบอุปนัยเรื่องชนิดของคำ
- 6.2 ได้แนวทางสำหรับครูในการพัฒนาจัดการเรียนรู้โดยใช้การสอนแบบอุปนัย ในเนื้อหาสาระอื่นๆ ให้มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน
- 6.3 ได้ฝึกให้ผู้เรียนได้เรียนรู้สรุปคิดหาหลักการหรือกฎเกณฑ์ในการหาคำตอบได้ด้วยตนเอง ทำให้มีความรู้ ความเข้าใจในหลักการหรือกฎเกณฑ์เหล่านั้นและจดจำได้แม่นยำและคงทน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษา แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวิจัย การออกแบบการวิจัย และการวิเคราะห์ข้อมูล ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
2. หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนบ้านแม่ทะลุ พุทธศักราช 2551
3. การจัดการเรียนรู้แบบอุปนัย
4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

คุณภาพผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ผู้วิจัยจะได้ให้รายละเอียดของคุณภาพผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามตัวชี้วัดหลักภาษาไทย ดังนี้

คุณภาพผู้เรียนประถมศึกษาปีที่ 4 ตามตัวชี้วัดหลักภาษาไทย สกคคคำและบอกความหมายของคำในบริบทต่างๆ ระบุชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค ใช้พจนานุกรมค้นหาความหมายของคำ แต่งประโยคได้ถูกต้องตามหลักภาษา แต่งบทร้อยกรองและคำขวัญ บอกความหมายของสำนวน เปรียบเทียบภาษาไทยมาตรฐานกับภาษาถิ่นได้

2. หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนบ้านแม่ทะลุ พุทธศักราช 2551

หลักสูตรสถานศึกษาได้กำหนดคำอธิบายรายวิชา หลักภาษาไทยไว้ดังนี้

เขียนสะกดคำและบอกความหมายของคำในบริบทต่างๆ ระบุชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค ใช้พจนานุกรมค้นหาคำความหมายของคำ แต่งประโยคได้ถูกต้องตามหลักภาษา แต่งบทร้อยกรองและคำขวัญ บอกความหมายของสำนวน เปรียบเทียบภาษาไทยมาตรฐานและภาษาถิ่นได้

จากรายละเอียดข้างต้น ผู้วิจัยจะได้ศึกษาเรื่องความสามารถในการใช้หลักภาษาไทยของผู้เรียน ซึ่งยังจดจำคำชนิดต่างๆ ได้ไม่แม่นยำชัดเจน อีกทั้งการนำไปใช้ในโอกาสต่างๆ ในชีวิตประจำวันยังไม่ถูกต้องจึงต้องได้รับการเรียนรู้ฝึกฝนให้เกิดความรู้ความสามารถในการเรียนรู้คำชนิดต่างๆจนกระทั่งนำไปใช้ได้ถูกต้อง ดังนั้นจึงต้องใช้วิธีการสอนแบบอุปนัย

3. การจัดการเรียนรู้แบบอุปนัย

3.1 ความหมายของการสอนแบบอุปนัย

วิธีการสอนแบบอุปนัย มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

ทิสนา แคมฉี (2548, น.340) ได้ให้ความหมายของการสอนอุปนัยเอาไว้ว่า หมายถึง กระบวนการสอนที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยใช้ตัวอย่าง ข้อมูล แนวคิดสถานการณ์ หรือปรากฏการณ์ที่มีหลักการ มาศึกษา มาวิเคราะห์ สร้างเป็นหลักข้อ คาคการณ์หรือแนวคิดเพื่อนำไปใช้ต่อไป ส่วน เอ็กเกน (Eggen, Kauchak:&Hader.1979, p.115-128) อ้างถึงในอภิรดี เกลี้ยงเกิด, 2549, น.22) ได้ให้ความหมายการสอนอุปนัยเอาไว้ว่าหมายถึง กระบวนการเรียนการสอน ที่ครูผู้สอนใช้วิธีการบรรยายแล้วผู้เรียนซักถาม สังเกต เปรียบเทียบแล้วสรุปเป็นความคิดรวบยอด และการสอนอุปนัย หมายถึง วิธีการสอนที่ให้ผู้เรียนสังเกต ทดลอง เปรียบเทียบ แล้วนำลักษณะร่วมมาสร้างเป็นข้อสรุป ซึ่งทำนองเดียวกัน ชาตรี เกิดธรรม (2547, น. 81)และสนอง อินละคร (2544, น.95-98)ได้ให้ความหมายการสอนแบบอุปนัยว่า หมายถึง กระบวนการเรียนการสอนที่ครูผู้สอนใช้วิธีการบรรยายแล้วให้นักเรียนซักถาม สังเกต เปรียบเทียบ แล้วสรุปเป็นความคิดรวบยอดและบัญญัติ ชำนาญกิจ (2540, น.146)ได้ให้ความหมายการสอนแบบอุปนัย ว่าเป็นวิธีสอนจากส่วนย่อยไปหา ส่วนรวมหรือสอนจากตัวอย่างไปหากฎเกณฑ์ หลักการ ข้อเท็จจริงหรือข้อสรุปทฤษฎีต่างๆ โดยให้นักเรียนได้ ศึกษา สังเกต ทดลอง เปรียบเทียบ คิดพิจารณาเมื่อเกิดความเข้าใจแล้วจึงสรุปตั้งเป็นกฎเกณฑ์

จากความหมายของการสอนแบบอุปนัยดังที่กล่าวมานี้ จึงสรุปได้ว่า การสอนแบบอุปนัย หมายถึงการสอนจากส่วนย่อยไปสู่หลักการ แนวคิด ข้อเท็จจริง ข้อสรุป โดยการใช้ทักษะการสังเกต ทดลอง เปรียบเทียบเพื่อนำลักษณะร่วมมาสร้างเป็นข้อคาดการณ์แล้วนำไปสู่ข้อสรุป

3.2 จุดประสงค์ของการสอนแบบอุปนัย

นักการศึกษา ได้กล่าวถึงจุดประสงค์ของการสอนแบบอุปนัยเอาไว้ว่า

ทิสนา เขมมณี (2550, น.340) กล่าวว่า เป็นวิธีที่มุ่งให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการคิด วิเคราะห์ สามารถจับหลักการหรือประเด็นสำคัญได้ด้วยตนเอง ทำให้เกิดการเรียนรู้หลักการแนวคิด หรือข้อความรู้ต่างๆ อย่างเข้าใจ

ชาญชัย ยมดิษฐ์ (2548, น.64) กล่าวถึงความมุ่งหมายของวิธีสอนแบบอุปนัยว่า เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้ค้นพบกฎเกณฑ์หรือความจริงที่สำคัญด้วยตนเองให้กับเข้าใจความหมายและความสัมพันธ์ของความคิดต่างๆ อย่างแจ่มแจ้ง ตลอดจนกระตุ้นให้นักเรียนรู้จักทำการสอบสวน ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง

สนอง อินละคร (2544, น.95-98) ดวงเดือน เทศวานิช (2529, น.151-152) อรรถพล คำภู (2543, น.11) สุบิน ชาโต (2538, น.26) ได้กล่าวถึงจุดประสงค์ของการสอนด้วยวิธีอุปนัยไว้ในลักษณะเดียวกันดังนี้

1. เพื่อให้ผู้เรียนค้นพบความรู้ ข้อเท็จจริง หลักการ หลักเกณฑ์ที่สำคัญด้วยตนเอง โดยสังเกตความคล้ายคลึงหรือข้อที่แตกต่างกันขององค์ประกอบจากตัวอย่าง แล้วสรุปเป็นความคิดรวบยอด องค์ความรู้ที่ผู้เรียนต้องการ

2. เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจความหมายและความสัมพันธ์ของความคิดต่างๆอย่างชัดเจน แล้วนำข้อที่แตกต่างหรือความคล้ายคลึงขององค์ประกอบจากตัวอย่างต่างๆมาสัมพันธ์กัน

3. เพื่อให้ผู้เรียนฝึกทักษะการคิด วิเคราะห์ พิจารณา ไตร่ตรอง ค้นคว้าหาความรู้ และรู้จักสังเกตหาข้อสรุปได้ด้วยตนเอง

อินทิรา บุญยาทร (2542, น.104) ได้กล่าวไว้ว่าความมุ่งหมายของการสอนโดยการใช้อุปนัย จำแนกเป็นข้อๆ ได้ดังนี้

1. เพื่อให้ผู้เรียนได้ค้นพบกฎเกณฑ์ หรือความจริงที่สำคัญด้วยตนเอง

2. เพื่อให้ผู้เรียนได้เข้าใจความหมาย และความสัมพันธ์ของความคิดต่างๆและคุณสมบัติของสิ่งต่างๆ ได้อย่างชัดเจน

3. เพื่อให้ผู้เรียนได้กระตือรือร้นที่จะได้ศึกษา ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง

จากที่กล่าวมาสามารถสรุปได้ว่า จุดประสงค์ของการสอนแบบอุปนัย เพื่อฝึกให้ผู้เรียนฝึกใช้ทักษะกระบวนการคิด การวิเคราะห์ พิจารณา ไตร่ตรอง ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง

กระทั่งสามารถค้นพบความรู้ หลักเกณฑ์ต่างๆ แล้วนำมาสรุปเป็นความคิดรวบยอดตามความเข้าใจของตนเองได้อย่างชัดเจน

3.3 ขั้นตอนของการสอนแบบอุปนัย

มีนักการศึกษา ได้กล่าวถึงขั้นตอนของการสอนอุปนัยไว้ดังนี้

ทิสนา แจมมณี (2550, น.340) อธิบายถึงขั้นตอนสำคัญของการสอนโดยใช้การอุปนัยว่ามีดังนี้

1. ผู้สอนและ/หรือผู้เรียน ยกตัวอย่าง/ ข้อมูล/ สถานการณ์/ เหตุการณ์/ ปรากฏการณ์ / ความคิด ที่เป็นลักษณะย่อยของสิ่งที่จะเรียนรู้
2. ผู้เรียนศึกษาและวิเคราะห์หาหลักการที่แฝงอยู่ในตัวอย่างนั้น
3. ผู้เรียนสรุปหลักการ / แนวคิดที่ได้จากตัวอย่างนั้น
4. ผู้สอนประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

นอกจากนี้ยังมี สิทธิวรรณ ศรีพหล และ พันทิพา อุทัยสุข (2540, น.132) ได้กล่าวไว้ว่าในการดำเนินการสอนโดยวิธีอุปนัยประกอบด้วยขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ขั้นเตรียม
2. ขั้นสอน
3. ขั้นสรุป
4. ขั้นประเมิน

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2545, น.16-17) ได้เสนอขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบอุปนัยเอาไว้ 5 ขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นเตรียมการ เป็นการเตรียมตัวผู้เรียน ทบทวนความรู้เดิมหรือปูพื้นฐานความรู้
2. ขั้นเสนอตัวอย่าง เป็นขั้นที่ผู้สอนนำเสนอตัวอย่าง สถานการณ์ เหตุการณ์ ปรากฏการณ์หรือแนวคิดให้ผู้เรียน ได้สังเกตลักษณะและคุณสมบัติของตัวอย่างเพื่อพิจารณาเปรียบเทียบสรุปเป็นหลักการ แนวคิด หรือกฎเกณฑ์ ซึ่งการเสนอตัวอย่างควรเสนอหลายๆ ตัวอย่าง ให้มากพอที่ผู้เรียนจะสามารถสรุปเป็นหลักการหรือกฎเกณฑ์ต่างๆได้
3. ขั้นเปรียบเทียบ เป็นขั้นที่ผู้เรียนทำการสังเกต ค้นหา วิเคราะห์ รวบรวมเปรียบเทียบ ความคล้ายคลึงกันขององค์ประกอบในตัวอย่าง แยกแยะข้อแตกต่าง มองเห็นความสัมพันธ์ในรายละเอียดที่ต่างกัน ต่างกัน
4. ขั้นสรุปกฎเกณฑ์ เป็นการให้ผู้เรียนนำข้อสังเกตต่างๆ จากตัวอย่างมาสรุปเป็นหลักการ กฎเกณฑ์ หรือนิยามด้วยตัวผู้เรียนเอง

5. **ชั้นนำไปใช้** ในขั้นนี้ผู้สอนควรเตรียมตัวอย่างข้อมูล สถานการณ์ เหตุการณ์ หรือความคิดใหม่ๆ ที่หลากหลายมาให้ผู้เรียนใช้ในการฝึกนำความรู้ ข้อสรุปไปใช้ หรือผู้สอนอาจให้โอกาสผู้เรียนช่วยกันยกตัวอย่างจากประสบการณ์ของผู้เรียนเองมาเปรียบเทียบก็ได้ เป็นการส่งเสริมใช้ให้ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในชีวิตประจำวัน และจะทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้งยิ่งขึ้น นวมทั้งเป็นการทดสอบความรู้ความเข้าใจของผู้เรียนว่าหลักการที่ได้รับนั้นสามารถนำไปใช้ในการแก้ปัญหาหรือทำแบบฝึกหัดได้หรือไม่ หรือเป็นการประเมินว่าผู้เรียนได้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่

นอกจากนี้ อินทิตรา บุญยาทร (2542, น.104) ได้อธิบายถึงขั้นตอนการสอนโดยใช้วิธีอุปนัยมี 5 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้ คือ

1. ขั้นเตรียมการ
2. ขั้นสอน
3. ขั้นวิเคราะห์
4. ขั้นสรุป
5. ขั้นนำไปใช้

จากเอกสารดังกล่าวนี้ พอสรุปขั้นตอนของการสอนแบบอุปนัยไว้ดังนี้

1. ขั้นทบทวน ทบทวนความรู้เดิม ที่สัมพันธ์กับเนื้อหาใหม่
2. ขั้นเสนอตัวอย่าง เสนอตัวอย่างอย่างน้อย 2-3 ตัวอย่าง
3. ขั้นสังเกตเปรียบเทียบ ผู้เรียนสังเกตความเหมือนความต่างขององค์ประกอบ
4. ขั้นสรุป จากการสังเกตจากตัวอย่าง นำมาสรุปเป็นกฎเกณฑ์หลักการ
5. ขั้นนำไปใช้ นำกฎเกณฑ์ หลักการที่สรุปไว้ไปใช้แก้ปัญหา

3.4 ข้อดีและข้อจำกัดของการสอนแบบอุปนัย

ทิสนา แจมมณี (2550, น.31) ได้กล่าวถึงข้อดีและข้อจำกัดของการสอนโดยใช้วิธีการอุปนัยไว้ดังนี้

ข้อดี

1. เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่นักเรียนสามารถค้นพบการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง จึงทำให้เกิดความเข้าใจและจดจำได้ดี
2. เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ อันเป็นเครื่องมือสำคัญของการเรียนรู้

3. เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่นักเรียนได้ทั้งเนื้อหาความรู้ (ได้แก่ หลักการ/แนวคิด ฯลฯ) และกระบวนการ (ได้แก่ กระบวนการคิด) ซึ่งนักเรียนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการเรียนรู้เรื่อง อื่นๆ ได้

ข้อจำกัด

1. เป็นวิธีสอนที่ใช้เวลาค่อนข้างมาก
2. เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่อาศัยตัวอย่างที่ดี หากผู้สอนขาดความเข้าใจในการจัดเตรียมตัวอย่างที่ครอบคลุมลักษณะสำคัญๆ ของหลักการ / แนวคิดที่สอน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้จะไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร

และ พรพิมล พรพิรชนม์ (2550, น.122) กล่าวว่าข้อดีและข้อจำกัดของการจัดการเรียนการสอนโดยวิธีการอุปนัยไว้ดังนี้ คือ

ข้อดี

1. เป็นวิธีสอนที่ช่วยทำให้นักเรียนเข้าใจได้อย่างชัดเจนและจดจำได้นาน
2. ฝึกให้นักเรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ ตามหลักตรรกศาสตร์ และวิทยาศาสตร์
3. ช่วยให้นักเรียนเข้าใจวิธีการแก้ปัญหาและรู้จักวิธีการทำงานที่ถูกต้องสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ต่อไป

ข้อจำกัด

1. เป็นวิธีสอนที่ใช้เวลาค่อนข้างมาก
2. ไม่เหมาะสมที่จะสอนวิชาที่มีคุณค่าทางสุนทรียะ
3. ผู้สอนต้องมีความเข้าใจในเทคนิควิธีสอนแบบนี้เป็นอย่างดี จึงจะได้ผลสัมฤทธิ์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพราะผู้สอนต้องจัดเตรียมตัวอย่างที่ครอบคลุมลักษณะสำคัญๆ ของกฎเกณฑ์ นิยาม หลักการ หรือสูตรที่เรียน

ส่วน ฆนัท ชาติทอง (2551, น.196) ได้กล่าวว่าข้อดีและข้อจำกัดของการจัดการเรียนรู้แบบอุปนัยไว้ดังนี้

ข้อดี

1. นักเรียนค้นพบความรู้ด้วยตนเอง
2. เข้าใจและจดจำได้นาน
3. พัฒนากิจกรรมการสังเกต คิดวิเคราะห์ เปรียบเทียบตามหลักตรรกศาสตร์ และวิทยาศาสตร์
4. นักเรียนสรุปการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมีเหตุผล
5. เรียนรู้ได้ทั้งเนื้อหาและกระบวนการ

ข้อจำกัด

1. ใช้เวลาค่อนข้างนาน อาจทำให้นักเรียนเบื่อหน่าย
2. ผู้สอนต้องเตรียมตัวอย่างดี ไม่ควรด่วนสรุปกฎเกณฑ์ต่างๆเอง
3. อาศัยทักษะพื้นฐานการคิดและการทำงานเป็นกลุ่ม

นอกจากนี้ อินทิตรา บุญยาทร (2542, น.105) กล่าวว่า ข้อดีของวิธีสอนแบบอุปนัย คือ

1. ผู้เรียนได้ฝึกคิดอย่างเป็นระบบและมีเหตุผล
2. ผู้เรียนเกิดความรู้แจ่มแจ้ง
3. ผู้เรียนรู้จักการค้นหา พิจารณา แยกแยะ เปรียบเทียบในความเหมือนและความ

แตกต่างและกล่าวถึงข้อจำกัดของวิธีสอนแบบอุปนัย คือ

- 3.1 ผู้สอนต้องมีความเข้าใจในเทคนิควิธีสอนแบบนี้เป็นอย่างดี
- 3.2 ผู้สอนต้องมีประสบการณ์เพียงพอ มิฉะนั้นจะทำให้ผู้เรียนเบื่อหน่ายเพราะ

ใช้เวลามาก

3.3 ผู้สอนต้องรู้จักการสร้างบรรยากาศการเรียนการสอนให้น่าสนใจ ผู้เรียนจะได้กระตือรือร้นที่จะเรียน

จากคำกล่าวของนักการศึกษาที่ได้กล่าวถึงทั้งข้อดีและข้อจำกัดวิธีการสอนแบบอุปนัย พอสรุปได้ดังนี้

ข้อดี

1. เป็นวิธีสอน ที่ช่วยให้นักเรียนเกิดความเข้าใจ และจดจำข้อความรู้ต่างๆได้อย่างยาวนาน นอกจากนี้ยังเป็นวิธีการที่จะทำให้ผู้เรียนสามารถสังเคราะห์ทฤษฎีบท กฎ สูตร นิยามได้ด้วยตนเองอีกด้วย

2. ทำให้นักเรียนเกิดการพัฒนาทักษะด้านกระบวนการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล และสมเหตุสมผล อันเป็นเครื่องมือสำคัญของการเรียนรู้และจะนำไปสู่ข้อค้นพบต่างๆอีกด้วย

ข้อจำกัด

1. เป็นวิธีสอนที่ต้องอาศัยตัวอย่างที่ดี ซึ่งผู้สอนต้องเตรียมตัวอย่างที่ดี และมากพอที่จะทำให้ผู้เรียนสามารถ สังเคราะห์ทฤษฎีบท กฎ สูตร นิยามได้ด้วยตนเอง

2. เป็นวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ใช้เวลาค่อนข้างนาน อาจทำให้นักเรียนเบื่อหน่าย

4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

จากการศึกษาเอกสารมีรายละเอียดเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยมีนักการศึกษา กล่าวถึงแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ดังนี้

4.1 ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ความหมายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต้องมีเครื่องมือวัด ซึ่งเครื่องมือวัดที่นิยมใช้เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ และต่อการปรับปรุง พัฒนาการสอนของครูให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น ได้มีนักการศึกษาให้ความหมายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ไว้ในแนวทางเดียวกัน ดังนี้

กู๊ด (Good.1973, p.103) ได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหมายถึง ความรู้ที่ได้รับหรือทักษะที่พัฒนามาจากการเรียนในสถานศึกษาปกติ

และ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2537, น.286) ได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหรือผลการเรียนรู้ว่าหมายถึง ความรู้หรือทักษะที่ได้จากการเรียนรู้รายวิชาต่างๆที่กำหนดไว้ในหลักสูตรเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถและนำความรู้ไปใช้

ส่วน Eysenck, Arnold and Meili (1972, น.16 อ้างถึงใน สิทธิวรรณ พรหมโชติ, 2542, น.16) ได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่า หมายถึง ขนาดของความสำเร็จที่ได้จากการ ทำงาน ที่ต้องอาศัยความพยายามอย่างมาก ซึ่งเป็นผลมาจากการกระทำที่ต้องอาศัยความสามารถทั้ง ทางร่างกายและทางสติปัญญา ดังนั้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจึงเป็นขนาดของความสำเร็จที่ได้จาก การเรียน โดยอาศัยความสามารถเฉพาะตัวของบุคคล ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาจได้มาจาก กระบวนการที่ไม่ต้องอาศัยการทดสอบ เช่น การสังเกต การตรวจการบ้าน หรืออาจได้ในรูปของ เกรดจาก โรงเรียน ซึ่งต้องอาศัยกระบวนการที่ซับซ้อนและระยะเวลาอันพอสมควร หรืออาจได้ จากการวัดด้วยแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั่วไป

นอกจากนี้ ภพ เลหาไพบูลย์ (2542, น.329) ยังให้ความหมายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเอาไว้ว่า หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถในการกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดได้จากที่ไม่เคยกระทำหรือกระทำได้น้อยก่อนที่จะมีการเรียนการสอน ซึ่งพฤติกรรมที่มีการวัดได้

และ รังสรรค์ นกสกุล (2543, น.58) ได้ให้ความหมายของคำว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่า หมายถึง ความสามารถ ความรู้ ทักษะหรือคุณลักษณะของบุคคลอันเกิดจากการ

เรียน การสอน การฝึกอบรม วัดได้โดยเครื่องมือวัดผลหรือที่เรียกกันทั่วไปว่า การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

โดยสอดคล้องกับ อภาพร สิงหาราช (2545, น.6) ที่ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ว่าหมายถึง ความสามารถในการเรียนรู้ โดยพิจารณาจากคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ซึ่งสรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง สิ่งหนึ่งที่สามารถบอกผลสำเร็จทั้งด้านความรู้ ความสามารถ และทักษะของผู้เรียน โดยสามารถวัดได้จากการทดสอบโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหรือโดยวิธีการอื่น ๆ เช่น การสังเกต การตรวจผลงานของผู้เรียน เป็นต้น แล้วนำผลที่ได้จากการวัดไปพิจารณาเทียบกับเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งทำให้สามารถแยกผู้เรียน ออกเป็นกลุ่ม ๆ ตามระดับความรู้ได้

4.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ในการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต้องมีเครื่องมือวัด ซึ่งเครื่องมือวัดที่นิยมใช้เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ และเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุง พัฒนาการสอนของครูให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น โดยมีนักการศึกษาได้ให้ความหมายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ไว้ในแนวทางเดียวกัน เอาไว้ดังนี้

เขาวดี วิบูลย์ศรี (2548, น.28) ได้ให้ความหมาย แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ว่าหมายถึง แบบทดสอบวัดความรู้เชิงวิชาการ มักใช้วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เน้นการวัดความรู้ความสามารถจากการเรียนรู้ในอดีตหรือสภาพปัจจุบันของแต่ละบุคคล

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2543, น.96) ได้กล่าวถึงความหมายแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ว่าเป็นแบบทดสอบที่ใช้วัดความรู้ทักษะ และสมรรถภาพสมองด้านต่างๆที่ผู้เรียนได้รับจากประสบการณ์ทั้งปวง

ภัทรา นิคมานนท์ (2543, น.89) ได้จำแนกประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามรูปแบบคำถามและวิธีการตอบเอาไว้เป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. แบบทดสอบแบบเขียนตอบ แบบทดสอบประเภทนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะให้ผู้สอบได้ตอบโดยการเขียน อาจให้เขียนตอบยาวๆ แสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่ ผู้สอบมีความรู้ ในเนื้อหานั้นมากน้อยเพียงไร ก็เขียนออกมาให้หมดในเวลาที่กำหนดให้หรือเขียนตอบสั้นๆ เฉพาะคำหรือข้อความที่เป็นคำตอบ เช่น ให้เติมคำ หรือข้อความในช่องว่าง เป็นต้น แบบทดสอบประเภทนี้เหมาะสำหรับวัดความสามารถหลายๆ ด้านในแต่ละข้อ เช่น วัด ความสามารถในการด้านความคิดเห็น ความสามารถในการเขียน เป็นต้น

2. แบบทดสอบแบบเลือกตอบ เป็นแบบทดสอบที่ถามให้ผู้สอบตอบใน ขอบเขต จำกัด คำตอบแต่ละข้อวัดความสามารถเพียงเรื่องใดเรื่องหนึ่งเพียงเรื่องเดียว ผู้สอบไม่มีโอกาส แสดงความคิดเห็นได้อย่างกว้างขวางเหมือนแบบทดสอบเขียนตอบ การตอบทำได้ ง่ายๆ โดย กากบาท แบบทดสอบแบบถูกผิด (true-false) แบบจับคู่ (matching) และแบบ เลือกตอบหลาย ตัวเลือก (multiple choices)

Gronlund (1993, p.1 อ้างถึงใน พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2545, น.98) ได้ให้แนวคิด ว่าแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์เป็นกระบวนการเชิงระบบ เพื่อการวัดพฤติกรรมหรือผลการเรียนรู้ที่ คาดว่าจะเกิดขึ้นจากกิจกรรมการเรียนรู้ โดยมีหน้าที่หลักสำหรับการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนรู้อของ ผู้เรียน

สมบูรณ์ สุริยวงศ์, สมจิตรา เรืองศรี, และเพ็ญศรี เศรษฐวงศ์ (2544, น.109) ให้ ความหมายว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนใช้วัดความรู้ปัจจุบันของผู้เรียนว่าหลังจาก ผ่านการเรียนมาแล้วมีความรู้ในเรื่องที่เรียนมาเพียงไร ใช้วัดผลเมื่อจบหน่วยการเรียน หรือจบภาค เรียนแล้ว

สมบูรณ์ ดันยะ (2545, น.143) ให้ความหมายแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียน หมายถึง แบบทดสอบที่ใช้วัดความรู้ ทักษะและความสามารถทางวิชาการที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ มาแล้วว่าบรรลุผลสำเร็จตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้มากน้อยเพียงใด

พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2545, น.96) ได้สรุปประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนโดยทั่วไปไว้ ดังต่อไปนี้

1. แบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นเอง หมายถึง แบบทดสอบที่มุ่งวัดผลสัมฤทธิ์ของ ผู้เรียนเฉพาะกลุ่มที่ครูสอน เป็นแบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นใช้กัน โดยทั่วไปในสถานศึกษา มี ลักษณะเป็นแบบทดสอบข้อเขียน ซึ่งแบ่งได้อีก 2 ชนิด คือ

1.1 แบบทดสอบอัตนัย เป็นแบบทดสอบที่กำหนดคำถามหรือปัญหาให้แล้ว ให้ผู้ตอบเขียน โดยแสดงความรู้ ความคิด เจตคติได้อย่างเต็มที่

1.2 แบบทดสอบปรนัยหรือแบบให้ตอบสั้นๆ เป็นแบบทดสอบที่กำหนดให้ ผู้ตอบเขียนตอบสั้นๆ หรือมีคำตอบให้เลือกแบบจำกัดคำตอบ ผู้ตอบไม่มีโอกาสแสดงความรู้ ความคิดได้อย่างกว้างขวาง เหมือนแบบทดสอบอัตนัย แบบทดสอบชนิดนี้ แบ่งออกเป็น 4 แบบ คือ แบบทดสอบถูก-ผิด แบบทดสอบเติมคำ แบบทดสอบจับคู่ แบบทดสอบเลือกตอบ

2. แบบทดสอบมาตรฐานหมายถึง แบบทดสอบที่มุ่งวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนทั่วๆ ไป ซึ่งสร้างโดยผู้เชี่ยวชาญ มีการวิเคราะห์ และปรับปรุงอย่างจริงจังมีคุณภาพมีมาตรฐาน

และ กัญจนา ลินทรัตนศิริกุล (2548, น.227-234) ได้กล่าวถึงการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่าจะใช้เครื่องมือที่เรียกว่าแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (achievement test) ซึ่งเป็นแบบทดสอบที่ใช้วัดความรู้ในเนื้อหาสาระที่ผู้เรียนได้เรียนมาแล้ว จากการจัดการเรียนการสอนในกลุ่มสาระต่างๆ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจะแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ (Wiersma and Jurs, 1990) คือ

1. แบบกำหนดคำตอบ (selected-response items) เป็นแบบทดสอบที่ประกอบด้วยคำถามคำตอบ ผู้สอบเพียงแต่เลือกคำตอบที่ต้องการจากคำตอบที่กำหนดให้ แบบทดสอบลักษณะนี้แบ่งเป็น

- 1.1 ข้อสอบแบบถูก-ผิด (true-false)
- 1.2 ข้อสอบแบบเลือกตอบ (multiple choice)
- 1.3 ข้อสอบแบบจับคู่ (matching)

2. แบบเขียนตอบ (constructed-response items) เป็นแบบทดสอบที่ประกอบด้วยคำถามและให้ผู้ตอบเขียนคำตอบเองจากคำถามที่กำหนดให้ แบบทดสอบลักษณะนี้แบ่งออกเป็นข้อสอบแบบตอบสั้นๆ (short-answer items) และข้อสอบแบบความเรียง (essay items)

บุญศรี พรหมมาพันธุ์ (2553, น.66) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับแบบทดสอบ ว่าเป็นเครื่องมือที่นิยมใช้มากในการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบทดสอบที่ดีควรมีความตรง ความเที่ยง ความเป็นปรนัย ความยากและอำนาจจำแนก การเขียนข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดี ครูควรวางแผนการสร้างข้อสอบ ดำเนินการเขียนข้อสอบตรวจสอบคุณภาพข้อสอบก่อนนำไปใช้ จัดพิมพ์ข้อสอบและจัดทำคู่มือการใช้แบบทดสอบ อย่างไรก็ตามการเขียนข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้มีประสิทธิภาพนั้น ครูต้องมีความเข้าใจเนื้อหาวิชาเป็นอย่างดี และต้องรู้เทคนิคการออกข้อสอบและมีความคิดสร้างสรรค์ในการเขียนข้อคำถามด้วย

บุญชม ศรีสะอาด (2556, น.56) กล่าวว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ หมายถึงแบบทดสอบที่ใช้วัดความรู้ความสามารถของบุคคลในด้านวิชาการ ซึ่งเป็นผลจากการเรียนรู้ในเนื้อหาสาระและตามจุดประสงค์ของวิชาหรือเนื้อหาที่สอบนั้น โดยทั่วไปจะวัดผลสัมฤทธิ์ในวิชาต่างๆ ที่เรียนในโรงเรียน วิทยาลัย มหาวิทยาลัย หรือสถาบันการศึกษาต่าง ๆ

สรุปได้ว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์เป็นแบบทดสอบที่ใช้วัดความรู้ ทักษะความสามารถทางวิชาการที่ผู้เรียนได้เรียนรู้อยู่แล้วในอดีต หรือสภาพปัจจุบันว่าบรรลุผลสำเร็จตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้เพียงใด ซึ่งมีทั้งแบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นเอง อาจเป็นแบบอัตนัยหรือปรนัย และแบบทดสอบมาตรฐานที่สร้างโดยผู้เชี่ยวชาญซึ่งในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้ศึกษาจะใช้แบบทดสอบปรนัยแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก

4.3 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีจะมีลักษณะดังนี้

เขาวดี วิบูลย์ศรี (2548, น.225-227) ได้กล่าวถึงลักษณะ ของแบบทดสอบหลายตัวเลือกที่ดีไว้โดยสรุปดังนี้

1. ข้อคำถามควรใช้ภาษากระทัดรัด ชัดเจน ได้ใจความ
  2. ข้อคำถามควรใช้ข้อความในเชิงบวก ถ้าต้องใช้ข้อความในเชิงปฏิเสธควรเส้นใต้หรือเขียนเป็นตัวเน้นคำที่เป็นข้อความปฏิเสธ
  3. ข้อแต่ละข้อความเป็นอิสระหรือแยกขาดจากกัน ไม่ขึ้นกับข้ออื่นๆ ในแบบทดสอบนั้น
  4. ถ้าข้อคำถาม ต้องอาศัยกราฟ ตารางและอื่นๆ ตัวคำถามและตัวเลือกจะต้องหาจากข้อมูลหรือมีความเกี่ยวเนื่องกับข้อมูลที่มาจากรูปหรือตาราง
  5. ตัวเลือกที่ถูกควรเป็นคำตอบที่สมบูรณ์ และเป็นคำตอบเพียงตัวเดียวเท่านั้น
  6. คำถามที่ควรให้คำจำกัดความให้อยู่ในตัวเลือก
  7. ควรหลีกเลี่ยงการใช้ตัวเลือกประเภทถูกทุกข้อ หรือคำตอบถูกไม่ได้ให้ไว้
  8. คำถามจะต้องไม่ให้คำตอบกับอีกข้อหนึ่ง หรือมาจากอีกข้อหนึ่ง
  9. คำถามจะต้องไม่ชี้แนะคำตอบ
  10. การจัดเรียงตำแหน่งตัวเลือกที่ถูก ควรอยู่ในลักษณะสลับ
  11. ตัวเลือกที่ถูกควรกระจายในสัดส่วนที่ไม่ต่างกันมากนัก
  12. การดำเนินการจัดพิมพ์ควรอยู่ในรูปแบบเดียวกัน
  13. ข้อคำถามข้อหนึ่งควรจะสิ้นสุดลงในหน้าเดียวกัน
- ซึ่งสอดคล้องกับ ชาวาล แพร์ตกุล (2520, น.123-138) และสมนึก ภักดิ์ทิษณี (2546, น.67) ที่ได้กล่าวโดยสรุปถึงลักษณะที่ดีของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ในทำนองเดียวกัน คือ

1. เทียงตรง คือ แบบทดสอบสามารถวัดสิ่งที่ต้องการวัดได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมตามความมุ่งหมาย
2. ยุติธรรมคือ โจทย์คำถามต้องไม่มีช่องทางชี้แนะให้นักเรียนเดาคำตอบได้
3. ถามลึก วัดความลึกซึ้งของวิทยาการตามแนวตั้งมากกว่าการวัดตามแนวกว้างว่ารู้มากน้อยเพียงใด
4. ยั่วเป็นเยี่ยงอย่าง คือคำถามมีลักษณะท้าทายชักชวน
5. จำเพาะเจาะจง คือ คำถามต้องชัดเจน ไม่คลุมเครือ

6. เป็นปรนัย คือ ชัดเจนในคำตอบมีมาตรฐานการให้คะแนนและชัดในการแปลความหมาย

7. มีประสิทธิภาพ คือ มีความเที่ยงตรงและเชื่อถือได้มากที่สุด

8. ยากพอเหมาะ คือ มีความยากง่ายที่เหมาะสม

9. มีอำนาจจำแนก คือ สามารถแยกเด็กที่อ่อนสุดถึงเด็กที่เก่งสุดได้

10. เชื่อมั่นได้ ข้อสอบนั้นสามารถให้คะแนนได้คงที่แน่นอนไม่แปรผัน

บุญศรี พรหมมาพันธุ์ (2553, น.66) ยังได้กล่าวถึงลักษณะของเครื่องมือวัดผลสัมฤทธิ์ว่าแบบทดสอบเป็นเครื่องมือที่นิยมใช้มากในการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบทดสอบที่ดีควรมีความตรง ความเที่ยง ความเป็นปรนัย ความยากและอำนาจจำแนก การเขียนข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดี ครูควรวางแผนการสร้างข้อสอบ ดำเนินการเขียนข้อสอบตรวจสอบคุณภาพข้อสอบก่อนนำไปใช้ จัดพิมพ์ข้อสอบและจัดทำคู่มือการใช้แบบทดสอบ อย่างไรก็ตามการเขียนข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้มีประสิทธิภาพนั้น ครูต้องมีความเข้าใจเนื้อหาวิชาเป็นอย่างดี และต้องรู้เทคนิคการออกข้อสอบและมีความคิดสร้างสรรค์ในการเขียนข้อคำถามด้วย

สมคิด พรหมจ้อย (2553, น.47) ยังกล่าวทำนองเดียวกันด้วยว่าข้อสอบที่ดีจะต้องมีความตรงหรือความเที่ยงตรง ความเที่ยงหรือความเชื่อมั่น ความเป็นปรนัย ความยาก และอำนาจจำแนก

จากข้อความดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า แบบทดสอบที่ดีต้องมีลักษณะสำคัญคือ คำถามต้องกะทัดรัด ชัดเจน ถามลึก ทำทาย มีความเที่ยงตรง ยุติธรรม เป็นปรนัย ยากพอเหมาะ มีอำนาจจำแนก และเชื่อมั่น

4.4 ขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึง ขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ดังต่อไปนี้

วรรณรัตน์ อึ้งสุประเสริฐ (2543, น.253-254) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เอาไว้ดังต่อไปนี้

1. กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างแบบทดสอบให้ชัดเจนว่า ต้องการนำแบบทดสอบ ไปใช้กับบุคคลกลุ่มใดโดยมีวัตถุประสงค์อย่างไร เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดเนื้อหา พฤติกรรม และรูปแบบของข้อสอบ

2. กำหนดเนื้อหาและพฤติกรรมที่ต้องการวัด

3. สร้างตารางวิเคราะห์เนื้อหาและพฤติกรรม (test blueprint) โดยกำหนดกรอบเนื้อหาที่ต้องการวัดให้ชัดเจน และพิจารณาว่าเนื้อหาที่จะวัดนั้นควรวัดพฤติกรรมในระดับใด

4. เขียนข้อสอบตามรูปแบบที่เหมาะสมลงในบัตรคำ บัตรละ 1 ข้อ
5. เรียบเรียงข้อสอบแล้วจัดให้เป็นรูปแบบที่เหมาะสม ซึ่งต้องสะดวกแก่การตอบและการตรวจให้คะแนน
6. ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจดูความเที่ยงตรงตามเนื้อหาของข้อสอบ
7. แก้ไข ปรับปรุง แล้วนำไปทดลองใช้
8. วิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
9. แก้ไขปรับปรุง
10. ได้แบบทดสอบที่มีคุณภาพ

พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2547, น.215-217) ได้กล่าวถึง หลักการสร้างแบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ดังนี้

1. วิเคราะห์หลักสูตร และทำตารางวิเคราะห์หลักสูตร เพื่อกำหนดเนื้อหาพฤติกรรม หรือสมรรถนะภาพที่ต้องการจะวัดและจำนวนข้อสอบที่จะสร้างในแต่ละเนื้อหาและแต่ละพฤติกรรมที่จะวัด
2. กำหนดรูปแบบของแบบทดสอบ โดยมีหลักในการพิจารณาเลือกรูปแบบของแบบทดสอบ ดังนี้
  - 2.1 จุดประสงค์ของการสอบ เป็นองค์ประกอบสำคัญที่นำมาใช้เป็นเกณฑ์ในการเลือกชนิดของข้อสอบ เช่น ถ้าต้องการใช้ผลการสอบเพื่อตัดสินผลการเรียน ควรใช้แบบทดสอบปรนัย แต่ถ้าต้องการวัดการแสดงความคิดเห็น การวิเคราะห์หรือการประเมินค่า ควรใช้แบบทดสอบอัตนัย
  - 2.2 เวลาที่ใช้ในการสร้างแบบทดสอบและการตรวจให้คะแนนแบบทดสอบแต่ละชนิดใช้เวลาสร้างและการตรวจให้คะแนนแตกต่างกัน แบบทดสอบแบบปรนัยใช้เวลาในการสร้างมาก แต่ใช้เวลาในการตรวจให้คะแนนน้อย ส่วนแบบทดสอบอัตนัย ใช้เวลาในการสร้างน้อย แต่ใช้เวลาในการตรวจให้คะแนนมาก
  - 2.3 จำนวนนักเรียนที่จะทดสอบ ถ้ามีนักเรียนจำนวนน้อย ควรใช้การทดสอบปากเปล่า หรือแบบทดสอบอัตนัย ถ้ามีนักเรียนจำนวนมาก ควรใช้แบบทดสอบปรนัย
  - 2.4 เครื่องอำนวยความสะดวกในการจัดทำแบบทดสอบ การสร้างแบบทดสอบปรนัย ต้องใช้วัสดุและอุปกรณ์มากกว่าแบบทดสอบอัตนัย
  - 2.5 แบบทดสอบปรนัยค่อนข้างจะใช้ทักษะในการสร้างมากกว่าแบบทดสอบอัตนัย แต่ในการตรวจให้คะแนนแบบทดสอบอัตนัยต้องใช้ทักษะในการอ่านมากกว่า แบบทดสอบปรนัย

2.6 ขอบเขตของเนื้อหาสาระ แบบทดสอบปรนัยสามารถวัดได้ในขอบเขตของเนื้อหาสาระที่กว้าง ส่วนแบบทดสอบอัตนัยวัดได้ในขอบเขตของเนื้อหาสาระที่ค่อนข้างจำกัด

3. เขียนข้อสอบ โดยใช้วิธีการดังนี้

3.1 เขียนข้อสอบให้สอดคล้องกับพฤติกรรมที่ต้องการจะวัดตามตารางวิเคราะห์ หลักสูตร

3.2 เขียนข้อคำถามให้ชัดเจน สั้น กระชับ และควรถามในเรื่องที่ผู้เรียนควรต้องรู้

3.3 ใช้ภาษาให้เหมาะสมกับวัยและความสามารถของผู้เรียน

3.4 ควรเขียนข้อคำถามให้มีจำนวนมากกว่าจำนวนที่จะใช้จริง ประมาณร้อยละ 5-15 สำหรับไว้คัดเลือก หลังการตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบแล้ว

3.5 ควรเขียนข้อคำถามทันทีเมื่อเสร็จสิ้นการสอนในแต่ละเรื่อง หรือแต่ละบท

3.6 ควรหลีกเลี่ยงการเขียนข้อสอบที่ชี้แนะคำตอบ เพื่อให้ได้ข้อสอบที่วัดความสามารถที่แท้จริงของ

3.7 เมื่อเขียนคำถามเสร็จแล้วควรมีการตรวจสอบ โดยตรวจสอบกับหลักเกณฑ์ การเขียนข้อสอบแต่ละแบบที่ใช้ รวมทั้งตรวจสอบความสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่ต้องการจะวัด

4. พิมพ์เป็นแบบทดสอบฉบับทดลอง โดยนำข้อสอบที่เขียนไว้แล้วมาพิมพ์เป็นแบบทดสอบมีคำชี้แจง คำอธิบายวิธีทำข้อสอบ หรือรายละเอียดอื่นๆ ตามความจำเป็น

5. ตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบ โดยหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ซึ่งอาจใช้วิธีการหาดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับจุดประสงค์การเรียนรู้

6. ทดลองสอบและหาคุณภาพรายข้อและคุณภาพทั้งฉบับ โดยนำไปทดลองสอบกับกลุ่มที่คล้ายคลึงกับกลุ่มที่ต้องการทดสอบจริง แล้ววิเคราะห์หาค่าความยาก ค่าอำนาจจำแนก เพื่อคัดเลือกข้อสอบที่ดีไว้ และปรับปรุงข้อสอบที่มีคุณภาพไม่ถึงเกณฑ์ เพื่อนำไปทดลองอีกครั้ง และหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเพื่อนำไปใช้จริงต่อไป

จากข้อความดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าความหมายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคือ ชุดของข้อคำถามที่ใช้วัดปริมาณความรู้ ความสามารถทั้งในอดีตและปัจจุบันหลังจากผ่านการเรียนรู้มาแล้ว ซึ่งผู้วิจัยเลือกใช้เป็นแบบทดสอบแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง ผลการใช้วิธีสอนแบบอุปนัยเรื่องชนิดของคำที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนบ้านแม่ทะลุ จังหวัดแม่ฮ่องสอน ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำมาเป็นแนวทางในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่

สายแก้ว เรื่องทัพ และ สุรชาติพิชญ์ งามนิล (2550:บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดการสอนแบบอุปนัยที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความคงทนในการเรียนรู้วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6” จากผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบอุปนัยโดยใช้ชุดการสอน วิชาภาษาไทย เรื่องชนิดและหน้าที่ของคำ จำนวนร้อยละ 83.33 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม กับจำนวน ร้อยละ 70 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบอุปนัยโดยใช้ชุดการสอน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความคงทนในการเรียนรู้วิชาภาษาไทยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เสาวณีย์ โพธิ์เต็ง (2558, บทคัดย่อ) ทำวิจัยเรื่อง “การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่องการสร้างคำในภาษาไทย โดยจัดการเรียนรู้แบบอุปนัยร่วมกับแบบฝึกทักษะ” จากผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่องการสร้างคำในภาษาไทยโดยจัดการเรียนรู้แบบอุปนัยร่วมกับแบบฝึกทักษะหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

จิระวรรณ อังศธรธรรมรัตน์ และพรสิริ เอี่ยมแก้ว (2559, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยโดยใช้เนื้อหาชนิดของคำในการสอนแบบอุปนัยโดยใช้แผนผังความคิดประกอบที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลปรากฏว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนแบบอุปนัยโดยใช้แผนผังความคิดประกอบ จำนวนร้อยละ 86.67 ของคะแนนทั้งหมด มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม กับจำนวนที่คาดหวังอย่างมีนัยสำคัญที่ ระดับ .05 และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งยังมีเจตคติ ต่อการเรียนวิชาภาษาไทยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อุ้นเรือน หนูจันทร์ (2551, บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง “การศึกษาทักษะการคิดวิเคราะห์ และ ความสามารถในการสรุปความคิดรวบยอดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้วิธีสอนแบบอุปนัยร่วมกับเทคนิคผังความคิด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย” ผลการวิจัยที่พบว่าการ

สอนแบบอุปนัยร่วมกับเทคนิคผังความคิด ผู้เรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์ และสรุปความคิดรวบยอดหลังสอนสูงกว่า ก่อนสอน

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสอนแบบอุปนัย สามารถสรุปได้ว่าผู้เรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการสอนแบบอุปนัย จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความคงทนในการเรียนรู้ต่อเนื้อหาที่สูงขึ้น ทั้งนี้ผู้เรียนยังต้องฝึกฝน ฝึกคิด ฝึกสังเกต ความจริงจากปรากฏการณ์เฉพาะต่างๆ แล้วสามารถสรุปรวมเป็นกฎเกณฑ์ ผู้เรียนจะได้รู้จักคิดวิเคราะห์ เปรียบเทียบ สรุปความรู้ความเข้าใจด้วยตนเองอย่างมีเหตุผลและลงมือปฏิบัติเสาะหาความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งจะส่งผลต่อความสามารถในการใช้ภาษาที่ดียิ่งขึ้นและส่งผลต่อการนำไปใช้ในอนาคตของผู้เรียนต่อไป

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง ผลการใช้วิธีสอนแบบอุปนัยที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่องชนิดของคำ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนบ้านแม่ทะลุ จังหวัดแม่ฮ่องสอน ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. ขั้นตอนการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มศูนย์เครือข่ายคุณภาพการศึกษาแม่คะตวน อ.สบเมย จ.แม่ฮ่องสอน จำนวน 5 ห้องเรียน จัดชั้นเรียนแบบละความสามารถ

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านแม่ทะลุ อ.สบเมย จ.แม่ฮ่องสอน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 13 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เพื่อให้การเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ประกอบด้วย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้แบบอุปนัย เรื่องชนิดของคำ มีจำนวน 8 แผนๆละ 1 ชั่วโมง ใช้เวลาสอน 8 ชั่วโมง

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่องชนิดของคำ เป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์แบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก ใช้วัดผลก่อนการจัดการเรียนรู้และหลังการจัดการเรียนรู้

3. ขั้นตอนการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่แผนการจัดการเรียนรู้แบบอุปนัย เรื่องชนิดของคำ มีจำนวน 8 แผน ใช้เวลาสอน 8 ชั่วโมง มีขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบดังนี้

3.1.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ขอบข่ายเนื้อหา คำอธิบายรายวิชา สาระสำคัญมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในสาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการพิจารณาคัดเลือกเนื้อหาให้สอดคล้องกับการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้แบบอุปนัย เรื่องชนิดของคำ

3.1.2 ศึกษารายละเอียดการจัดการเรียนรู้แบบอุปนัยที่สัมพันธ์กับการสอนทักษะทางภาษา จากตำรา เอกสาร งานวิจัย เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้

3.1.3 ดำเนินการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบอุปนัย เรื่องชนิดของคำ จำนวน 8 แผนๆละ 1 ชั่วโมง รวม 8 ชั่วโมง แต่ละแผนมีขั้นตอนการสอน คือ

- 1) ชี้นำเข้าสู่บทเรียนโดยผู้สอน และ/หรือผู้เรียน ยกตัวอย่าง / ข้อมูล / สถานการณ์ / เหตุการณ์ / ปรากฏการณ์ / ความคิด ที่เป็นลักษณะย่อยของสิ่งที่จะเรียนรู้
- 2) ชี้นำเสนอความรู้ ให้ผู้เรียนศึกษาและวิเคราะห์เปรียบเทียบ ค้นหา สังเกตหาหลักการที่แฝงอยู่ในตัวอย่างนั้น โดยสังเกตคำจากตัวอย่างแล้วผู้เรียนสามารถระบุคำจากตัวอย่าง
- 3) ชี้นำสรุป ผู้เรียนศึกษาและนำข้อสังเกตจากตัวอย่างมาวิเคราะห์หาหลักการที่แฝงอยู่ในตัวอย่างนั้น มาสรุปและนิยามด้วยตัวผู้เรียนเอง
- 4) ชี้นำประเมิน ผู้สอนประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนระบุคำที่สอดคล้องวัตถุประสงค์/ยกตัวอย่างคำได้ถูกต้อง

3.1.4 นำแผนการจัดการเรียนรู้แบบอุปนัย เรื่องชนิดของคำ ที่สร้างเสร็จให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมและให้ข้อเสนอแนะและปรับปรุงแก้ไข เช่น การยกตัวอย่างคำให้มีความชัดเจน ความยากง่ายของคำให้เหมาะสมกับระดับชั้น ปรับขั้นตอนให้ถูกต้องชัดเจนเหมาะสมกับเวลา

3.1.5 นำแผนการจัดการเรียนรู้แบบอุปนัย เรื่องชนิดของคำ มาปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อให้ถูกต้องและเหมาะสม

3.1.6 นำแผนการจัดการเรียนรู้แบบอุปนัย เรื่องชนิดของคำ ไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงด้านเนื้อหา (Content validity) และตรวจสอบความสอดคล้องความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ แล้วจึงนำข้อมูลที่ได้มาคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) (กรมวิชาการ. 2545, น.65) อยู่ระหว่าง 0.66 – 1.00 โดยค่าจริงที่ได้เท่ากับ 0.93 (ภาคผนวก ข)

3.1.7 นำแผนการจัดการเรียนรู้แบบอุปนัย เรื่องชนิดของคำ มาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้ถูกต้องและเหมาะสมยิ่งขึ้น ซึ่งได้ให้ข้อสังเกตด้านขั้นตอนการสอนให้มีความชัดเจนกระชับในแต่ละแผน เมื่อนำไปใช้จะทำให้ได้ผลการประเมินตามจุดประสงค์ที่วางไว้

3.1.8 นำแผนการจัดการเรียนรู้แบบอุปนัย เรื่องชนิดของคำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โรงเรียนบ้านแม่คะตวน จำนวน 6 คน โรงเรียนชุมชนบ้านผาผ่า จำนวน 16 คน โรงเรียนอนุบาลสบเมย (คอนผึ้ง) จำนวน 13 คน เพื่อดูความเหมาะสมของเนื้อหา ภาษา เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรม ซึ่งได้ปรับด้านเนื้อหา ส่วนเวลาการจัดกิจกรรมเหมาะสมทุกแผน

3.1.9 ปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดการเรียนรู้ให้มีความสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านแม่ทะลุ และ โรงเรียนแม่เกาะวิทยา จำนวน 13 คน ซึ่งเป็นนักเรียนเรียนร่วม ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่องชนิดของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 แบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก ใช้วัดผลก่อนการจัดการเรียนรู้และหลังการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้าง ตรวจสอบและพัฒนา ดังนี้

3.2.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ขอบข่ายเนื้อหา คำอธิบายรายวิชา สาระสำคัญมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในสาระที่ 4 สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการพิจารณาคัดเลือกเนื้อหาให้สอดคล้องกับการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่องชนิดของคำ

3.2.2 ศึกษาวิธีการจัดทำข้อสอบ การวิเคราะห์เนื้อหาและจุดประสงค์ เทคนิคการเขียนข้อสอบ หลักการออกข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่องชนิดของคำ

3.2.3 สร้างตารางวิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้ให้ครอบคลุมพฤติกรรม การเรียนรู้ทุกด้านอันได้แก่ ความรู้ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์และการประเมินค่า

3.2.4 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่องชนิดของคำ เป็นแบบทดสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก แบบทดสอบแบบคู่ขนาน คือเป็นแบบทดสอบก่อนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 28 ข้อและหลังการจัดการเรียนรู้จำนวน 28 ข้อๆละ 1 คะแนน ที่ใช้วัดเนื้อหาและจุดประสงค์เดียวกัน โดยได้สร้างตามจุดประสงค์ทั้ง 28 ข้อและสามารถนำไปใช้ได้จริงทั้ง 28 ข้อ

3.2.5 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยเรื่องชนิดของคำ ที่สร้างเสร็จให้อาจารย์ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมและให้ข้อเสนอแนะและปรับปรุงแก้ไข

3.2.6 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยเรื่องชนิดของคำ มาปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา ในด้านเนื้อหาภาษา การตั้งคำถามที่เหมาะสมกับระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เพื่อให้อ่านแล้วเข้าใจถูกต้องไม่สับสน

3.2.7 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยเรื่องชนิดของคำ ให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ประเมินความสอดคล้องของแบบทดสอบ ระหว่างจุดประสงค์กับลักษณะการตั้งคำถาม ลักษณะของภาษา ความเหมาะสมของเนื้อหา ความเหมาะสมของเวลา ซึ่งข้อคำถามใช้ได้ทุกข้อจึงได้นำผลวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของข้อคำถามกับจุดประสงค์ ของแบบสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ในแต่ละตอนประมวลผลโดยใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, น.105) ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ยอมรับได้มีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ซึ่งได้ค่าดัชนีความสอดคล้องแบบทดสอบก่อนเรียน 0.90 และได้ค่าดัชนีความสอดคล้องแบบทดสอบหลังเรียน 0.91 (ภาคผนวก ฉ) จากนั้นนำผลไปปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ เกี่ยวกับขนาดตัวอักษร ความชัดเจน ข้อคำถามแล้วทำการจัดพิมพ์นำไปทดลองใช้

3.2.8 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยเรื่องชนิดของคำ ที่จัดพิมพ์แล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โรงเรียนบ้านแม่คะตวน จำนวน 6 คน โรงเรียนชุมชนบ้านผาผ่า จำนวน 17 คน โรงเรียนอนุบาลสบเมย (คอนผึ้ง) จำนวน 19 คน ที่เคยเรียนเนื้อหานี้มาแล้ว

3.2.9 นำผลการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่องชนิดของคำ มาวิเคราะห์รายข้อ เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบ ดังนี้ วิเคราะห์ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) ซึ่งเลือกข้อที่มีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.20 – 0.80 มาใช้ โดยได้ค่าความยาก

ง่ายก่อนเรียนค่าจริงระหว่าง 0.53-0.77 มาใช้ ได้ค่าความยากง่ายหลังเรียน ค่าจริงระหว่าง 0.38-0.77 และค่าอำนาจจำแนกที่มีค่า 0.20 ขึ้นไป (ภาคผนวก ง) จากนั้นนำแบบทดสอบที่มีคุณภาพ มาจัดเป็น ชุดที่สมบูรณ์

ค่าความยากง่าย (Difficulty) (p) คือ สัดส่วนระหว่างจำนวนผู้ตอบแบบทดสอบถูก ในแต่ละข้อต่อจำนวนผู้เข้าสอบทั้งหมด โดยใช้เกณฑ์ความยากง่ายระหว่าง 0.20-0.80 โดยใช้สูตร KR_{20} ของ คูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder – Richardson) (ถ้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2543, น.215-217)

ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) คือ การตรวจสอบว่าแบบทดสอบสามารถ จำแนกนักเรียนเก่งและนักเรียนอ่อน ได้ดีเพียงใด โดยใช้เกณฑ์ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป โดยใช้สูตร KR_{20} ของ คูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder – Richardson) (ถ้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2543, น.215-217)

ค่าอำนาจจำแนกควรมีค่าอยู่ระหว่าง -1 ถึง +1 ข้อสอบข้อที่มีค่าอำนาจจำแนก เป็น บวก และเข้าใกล้ 1 แสดงว่ามีอำนาจจำแนกสูง

3.2.10 นำผลคะแนนที่ได้จากการตรวจแบบทดสอบก่อนเรียน – หลังเรียน มา วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นคือการวัดค่าความเชื่อมั่นที่สม่ำเสมอและคงที่ของแบบทดสอบทั้งฉบับ ด้วยสูตร KR_{20} ของ คูเดอร์- ริชาร์ดสัน (Kuder – Richardson) (ถ้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2543, น.215-217) โดยใช้เกณฑ์ความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป

3.2.11 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่องชนิดของคำ ที่ผ่านการหาค่าความยากง่าย โดยมีค่าก่อนเรียนเท่ากับ 18.84 หลังเรียนเท่ากับ 19.38 หาค่าอำนาจ จำแนกก่อนเรียน 15.23 และหลังเรียนเท่ากับ 12.15 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ ก่อนเรียนเท่ากับ 0.71 หลังเรียนเท่ากับ 0.73 นำมาจัดพิมพ์เพื่อไปใช้ทดลองกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัย เรื่อง ผลการใช้วิธีสอนแบบอุปนัยเรื่องชนิดของคำที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนบ้านแม่ทะลุ จังหวัดแม่ฮ่องสอน ผู้วิจัยได้ ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

4.1 ทดสอบก่อนเรียนกับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 13 คน โดยใช้ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่องชนิดของคำ กับผู้เรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 4 ซึ่งเป็นแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก

4.2 ดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้แบบอุปนัยเรื่องชนิดของคำ จำนวน 8 แผนๆ ละ 1 ชั่วโมง รวมจำนวน 8 ชั่วโมง

4.3 ทดสอบหลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่องชนิดของคำ ซึ่งเป็นแบบทดสอบคู่ขนานกับแบบทดสอบก่อนเรียน

4.4 นำคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน มาทำการวิเคราะห์ทาง สถิติ

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัย เรื่อง ผลการใช้วิธีสอนแบบอุปนัยที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่องชนิดของคำ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านแม่ทะลุ จังหวัดแม่ฮ่องสอน ผู้วิจัย ได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

5.1 ใช้สถิติพื้นฐานหาค่าของผลการเรียนรู้ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาค่าร้อยละ (Percentage) คะแนนเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

5.2 สถิติที่ใช้หาคุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยเรื่อง ชนิดของคำ กับผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 28 ข้อ

5.2.1 การวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของผู้เชี่ยวชาญโดยใช้สูตร(บุญชม ศรีสะอาด, 2545, น.105)

5.2.2 วิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (Difficulty) (p) คือ สัดส่วนระหว่างจำนวน ผู้ตอบแบบทดสอบถูกในแต่ละข้อต่อจำนวนผู้เข้าสอบทั้งหมด โดยใช้เกณฑ์ความยากง่ายระหว่าง 0.20 - 0.80 และวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ได้ตรวจสอบว่าแบบทดสอบ สามารถจำแนกนักเรียนเก่งและนักเรียนอ่อนได้ดี โดยใช้เกณฑ์ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป โดยใช้ สูตร (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์, 2542, น.91)

5.2.3 วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) คือ การตรวจสอบการวัดค่าความ เชื่อมั่นที่สม่ำเสมอและคงที่ โดยผู้วิจัยนำแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ที่เป็นแบบทดสอบปรนัย ชนิดเลือกตอบ มาหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้วิธีการคูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson) จากสูตร KR_{20} โดยใช้เกณฑ์ความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2543, น.215-217)

5.2.4 วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยแบบทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) และหลังเรียน (Post-test) โดยใช้ t-test (Dependent Samples) โดยใช้ค่าสถิติ t – test (t – test for dependent sample) (บุญชุม ศรีสะอาด, 2545, น.106)

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย เรื่องผลการใช้ชีวิตสอนแบบอุปนัยที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยเรื่อง ชนิดของคำ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านแม่ทะลุ จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีวัตถุประสงค์ เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยเรื่องชนิดของคำก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนแบบอุปนัยเรื่องชนิดของคำ ซึ่งในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1 แสดงค่าเฉลี่ยผลการวิเคราะห์ค่าความต่าง โดยใช้ค่าสถิติ t – test (test for dependent sample) ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนแบบอุปนัยเรื่องชนิดของคำ โรงเรียนบ้านแม่ทะลุ จังหวัดแม่ฮ่องสอน

คะแนน	N	$\bar{X}$	S.D.	t
ทดสอบก่อนเรียน	13	18.85	3.870	7.878*
ทดสอบหลังเรียน	13	21.31	3.614	

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 df = 12

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยก่อนเรียนเท่ากับ 18.85 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 3.870 และค่าเฉลี่ยของคะแนนหลังเรียนเท่ากับ 21.31 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 3.614 เมื่อเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการทดสอบค่าที่ พบว่าคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยเรื่องชนิดของคำ และแผนการจัดการเรียนรู้การใช้ชีวิตสอนแบบอุปนัยที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยเรื่องชนิดของคำ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีคุณภาพ ทำให้นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับชนิดของคำในภาษาไทยเพิ่มขึ้น

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อศึกษาเกี่ยวกับ ผลการใช้วิธีสอนแบบอุปนัยเรื่องชนิดของคำที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านแม่ทะลุ จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีขั้นตอนการวิจัยและผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

1. สรุปผลการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่องชนิดของคำก่อนเรียน และหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนแบบอุปนัยเรื่องชนิดของคำ

1.2 สมมติฐานการวิจัย

ค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยเรื่องชนิดของคำโดยวิธีสอนแบบอุปนัยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

1.3 วิธีการดำเนินการวิจัย

1.3.1 รูปแบบการวิจัย

เป็นแบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนและหลัง

1.3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มศูนย์เครือข่ายวิชาการแม่คะตวน อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน 3 ห้องเรียนจัดชั้นเรียนแบบคละความสามารถ

2) กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านแม่ทะลุ อ.สบเมย จ.แม่ฮ่องสอน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 13 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม

1.3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- 1) แผนการจัดการเรียนรู้แบบอุปนัย เรื่องชนิดของคำ จำนวน 8 แผนๆละ 1 ชั่วโมง ใช้เวลาสอน 8 ชั่วโมง
- 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่องชนิดของคำ เป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์แบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก ใช้วัดผลก่อนการจัดการเรียนรู้ และหลังการจัดการเรียนรู้

1.3.4 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

- 1) ทดสอบก่อนเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่องชนิดของคำ แบบปรนัย 28 ข้อ ไปทดสอบกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 1 ห้อง นักเรียน 13 คน
- 2) ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตามแผนการจัดการเรียนรู้แบบอุปนัย เรื่องชนิดของคำจำนวน 8 แผนๆละ 1 ชั่วโมง ใช้เวลาสอน 8 ชั่วโมง
- 3) ทดสอบหลังการสอน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่องชนิดของคำ เป็นแบบทดสอบหลังเรียนแบบคู่ขนาน ปรนัย 28 ข้อ ไปทดสอบนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง นำผลการทดสอบมาตรวจให้คะแนนแล้วนำมาวิเคราะห์ด้วยวิธีทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน

1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยเรื่องชนิดของคำ ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนแบบอุปนัยเรื่องชนิดของคำโดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) แบบ Dependent Samples ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1.5 ผลการวิจัย

ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยที่ได้รับการสอนแบบอุปนัยเรื่องชนิดของคำ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านแม่ทะลุ อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 ก่อนเรียนเท่ากับ 15.08 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.25 และค่าเฉลี่ยของคะแนนหลังเรียนเท่ากับ 22.38 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 2.95 เมื่อเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการทดสอบค่าที พบว่า คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. อภิปรายผล

จากผลการวิจัยนี้พบว่า คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เนื่องจากกระบวนการเรียนรู้ที่จัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบอุปนัยที่มีการจัดการเรียนรู้ที่เป็นขั้นตอนชัดเจนทำให้ผู้เรียนวิเคราะห์หาหลักการที่แฝงอยู่ในตัวอย่างนั้นได้จนกระทั่งสามารถสรุปแนวคิดจากตัวอย่างได้ถูกต้องและ การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบอุปนัยเรื่องชนิดของคำ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านแม่ทะลุ อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่องชนิดของคำที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนั้น ก็ได้ดำเนินการตามหลักการที่ถูกต้องตามขั้นตอนคือ ศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรสาระการเรียนรู้และกำหนดจุดประสงค์ ออกแบบบทเรียน โดยศึกษาเอกสาร ทฤษฎี วิธีการสร้างตลอดจนวิจัยที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์เนื้อหา สืบค้นข้อมูลนำมาเรียบเรียงตามลำดับขั้นตอนการเรียนรู้ จากนั้นเมื่อแผนการจัดการเรียนรู้แบบอุปนัยเรื่องชนิดของคำ และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่องชนิดของคำสร้างเสร็จ ได้มีการตรวจสอบความตรงด้านเนื้อหา ตรวจสอบความสอดคล้อง และความเหมาะสมของบทเรียน เมื่อนำเครื่องมือดังกล่าวมาใช้กับผู้เรียนตามลำดับขั้นตอน โดยมีผู้สอนคอยให้คำแนะนำ เสริมแรงให้กำลังใจให้ผู้เรียนได้รับคำตอบที่เป็นหลักการอย่างถูกต้อง นอกจากนี้จากการสังเกต พบว่าผู้เรียนให้ความสนใจ ตั้งใจ กระตือรือร้นในการทำกิจกรรม จนกระทั่งได้ค้นพบหลักการกฎเกณฑ์ตามวัตถุประสงค์ของแผนการจัดการเรียนรู้แบบอุปนัยเรื่องชนิดของคำ จึงส่งผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสายแก้ว เรื่องทัพ และ สุชาติพิชญ์ งามนิล (2550, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดการสอนแบบอุปนัยที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความคงทนในการเรียนรู้วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6” ผลการวิจัยพบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบอุปนัยโดยใช้ชุดการสอน วิชาภาษาไทย เรื่องชนิด และหน้าที่ของคำ จำนวนร้อยละ 83.33 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม กับจำนวน ร้อยละ 70 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบอุปนัยโดยใช้ชุดการสอน มีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนวิชาภาษาไทย หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความคงทนในการ เรียนรู้ วิชาภาษาไทยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของเสาวณีย์ โพธิ์เต็ง (2558, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง “การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่องการสร้างคำใน

ภาษาไทย โดยจัดการเรียนรู้แบบอุปนัยร่วมกับแบบฝึกทักษะ”มีผลการวิจัยกล่าวไว้ว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่องการสร้างคำในภาษาไทยโดยจัดการเรียนรู้แบบอุปนัยร่วมกับแบบฝึกทักษะหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของจิระวรรณ อังศธรมรัตน์ และพรสิริ เอี่ยมแก้ว (2559, บทคัดย่อ) ได้มีการศึกษาวิจัยโดยใช้เนื้อหาชนิดของคำในการสอนแบบอุปนัยเรื่อง “การสอนแบบอุปนัยโดยใช้แผนผังความคิดประกอบที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6” ซึ่งผลการวิจัยพบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนแบบอุปนัยโดยใช้แผนผังความคิดประกอบ จำนวนร้อยละ 86.67 ของคะแนนทั้งหมด มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม กับจำนวนที่คาดหวังอย่างมีนัยสำคัญที่ ระดับ .05 และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งยังมีเจตคติ ต่อการเรียนวิชาภาษาไทยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 การสอนแบบอุปนัย เป็นการสอนที่เน้นบทบาทผู้เรียน ดังนั้นครูจึงควรให้ผู้เรียนมีบทบาทในการทำกิจกรรม และครูช่วยให้ผู้เรียนเป็นผู้ได้คำตอบที่เป็นหลักการ ของเรื่อง ชนิด ของคำ

3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาครั้งต่อไป

3.2.1 ควรมีการศึกษาเรื่องการสอนแบบอุปนัยที่ส่งผลในผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ในสาระอื่นและระดับชั้นอื่น

3.2.2 ควรมีการศึกษาผลการสอนแบบอุปนัย ที่ส่งผลต่อตัวแปรตามอื่นๆ เช่น ความคงทนเจตคติ ทักษะทางภาษา เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2545). การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ตามหลักสูตรการเรียนรู้ขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- _____. (2546). คู่มือการจัดการเรียนสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ)
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ).
- กัญญา ลินทรต้นศิริกุล. (2548). ประมวลสาระชุดวิชาการวัดและประมวลผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนระดับประถมศึกษา. หน่วยที่ 6. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ก่อ สวัสดิพานิชย์. (ม.ป.ป.). แนวการสอนภาษาไทย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- ฉันท ชาติทอง. (2551). การออกแบบการสอนและบูรณาการ. นครปฐม: เพชรเกษมการพิมพ์.
- จิระวรรณ อังศรรมรัตน์ และพรสิริ เอี่ยมแก้ว. (2559). ผลการสอนแบบอุปนัยโดยใช้แผนผัง ความคิดประกอบที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, นครสวรรค์
- ชวาล แพร่ตกุล. (2520). เทคนิคการวัดผล. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช
- ชาติรี เกิดธรรม. (2547). เทคนิคการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ชาญชัย ยมดิษฐ์. (2548). เทคนิคและวิธีการสอนร่วมสมัย. กรุงเทพฯ: หลักพิมพ์.
- ดวงเดือน เทสวานิช. (2529). หลักการสอนและการเตรียมประสบการณ์วิชาชีพปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ วิทยาลัยครูพระนคร.
- ทิสนา เขมมณี. (2548). ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มี ประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2550). 14 วิธีสอนสำหรับครูมืออาชีพ. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บัญญัติ ชำนาญกิจ. (2540). เอกสารประกอบการสอนรายวิชา 1022301 หลักการสอน ภาควิชา หลักสูตรและการสอน. คณะครุศาสตร์: สถาบันราชภัฏนครสวรรค์.

- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- _____. (2556). *วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. (2542). *เทคนิคการสร้างเครื่องมือรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: เจริญดีการพิมพ์.
- บุญศรี พรหมมาพันธุ์. (2553). *เอกสารประกอบการเขียนและวิเคราะห์ข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์*. หน่วยที่ 2. สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พรพิมล พรพิรชนม์. (2550). *การจัดกระบวนการเรียนรู้*. สงขลา: เทมการพิมพ์สงขลา.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2543). *การสร้างและพัฒนาแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- พิชิต ฤทธิ์จรูญ. (2545). *หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: เฮ้าส์ออฟเคอร์มิสท์.
- _____. (2547). *ระเบียบวิจัยทางสังคมศาสตร์*. กรุงเทพฯ: เฮ้าส์ออฟเคอร์มิสท์.
- ภพ เลหาไพบูลย์. (2542). *แนวการสอนวิทยาศาสตร์*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ภัทรา นิคมานนท์. (2543). *การประเมินผลการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ทิพย์วิสุทธิ.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (2537). *ประมวลสาระชุดวิชาสัมมนาการประถมศึกษา*. หน่วยที่ 9-11. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- เขาวดี วิบูลย์ศรี. (2548). *การวัดผลและการสร้างแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รังสรรค์ นกสกุล. (2543). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เจตคติต่อการเรียนและลักษณะนิสัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในวิชา ง 013*. (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2543). *เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วรรณรัตน์ อึ้งสุประเสริฐ. (2543). *การวิจัยทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: คุรุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- สนอง อินละคร. (2544). *เทคนิควิธีการและนวัตกรรมที่ใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง*. อุบลราชธานี: อุบลกิจออฟเซท.
- สมคิด พรหมจ้อย (2553) *เอกสารประกอบการเขียนและวิเคราะห์ข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์*. หน่วยที่ 1 สาขาวิชาศึกษาศาสตร์. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สมนึก ภัททิยชนิ. (2546). *การวัดผลการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กอปลินธุ์: ประสานการพิมพ์.

- สมบูรณ์ ดันยะ. (2545). *การประเมินทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สุวีริยสาส์น.
- สมบูรณ์ สุริยวงศ์, สมจิตรา เรืองศรี, และเพ็ญศรี เศรษฐวงษ์. (2544). *ระเบียบวิธีวิจัยการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- สายแก้ว เรืองทัฬ และ สุชาติพิชญ์ งามนิล. (2550). *ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดการสอนแบบ
อุปนัยที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนรู้วิชาภาษาไทย
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัย
ราชภัฏนครสวรรค์, นครสวรรค์.
- สิริวรรณ พรหมโชติ. (2542). *การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการ
แก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษา โดยการจัดกิจกรรม
การสอนแบบ 4MAT กับการจัดกิจกรรมการสอนแบบวิธีการทางวิทยาศาสตร์*. ปริญญา
นิพนธ์ กศ.ม.การมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.
- สิริวรรณ ศรีพหล และ พันทิพา อุทัยสุข. (2540). *การสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (1). ใน
เอกสารการสอนชุดวิชาวิทยาการการสอน*. (หน่วยที่ 8-15, พิมพ์ครั้งที่ 15). กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สุบิน ชาโต. (2538). *ผลการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์จากหนังสือการ์ตูนเรื่องที่เสนอเนื้อหาแบบ
อุปนัยและแบบนิรนัยของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
คณิตศาสตร์ต่างกัน*. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทร
วิโรฒ ประสานมิตร, กรุงเทพฯ.
- สุวิทย์ มูลคำและ อรทัย มูลคำ (2545) *21 วิธีจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิด*. กรุงเทพฯ:
ภาพพิมพ์.
- เสาวณีย์ โพธิ์เต็ง. (2558). *การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง
การสร้างคำในภาษาไทย โดยจัดการเรียนรู้แบบอุปนัยร่วมกับแบบฝึกทักษะ*.
(วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.
- อรรถพล คำภู. (2543). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความคงทนในการเรียนวิชา
คณิตศาสตร์ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนด้วยวิธีการสอนแบบอุปนัย
วิธีการสอนแบบนิรนัยและวิธีการสอนตามคู่มือครู*. (วิทยานิพนธ์การศึกษ
มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, กรุงเทพฯ.
- อินทรีรา บุญยาทร. (2542). *หลักการสอน*. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.

- อ่อนเรือน หนูจันทร์. (2551). การศึกษาทักษะการคิดวิเคราะห์และ ความสามารถในการสรุป
ความคิดรวบยอดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียน โดยใช้วิธีสอนแบบอุปนัย
ร่วมกับเทคนิคผังความคิด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย. (วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยทักษิณ, สงขลา.
- อภิรดี เกลี้ยงเกิด. (2549). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดแก้ปัญหา
ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนหน่วยมโนะมุขกับสังคมด้วยแบบฝึกกิจกรรม
โครงการแบบอุปนัยและนิรนัย. (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, กรุงเทพฯ.
- อาภาพร สิงหาราช. (2545). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์และเจตคติ
ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนแบบ สืบเสาะหา
ความรู้ประกอบการใช้ห้องเรียนจำลองธรรมชาติกับการสอนตามแนวคอนสตรัคติ
วิซึม. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ,
กรุงเทพฯ.
- Eggen, P.D., Kauchak. D.P.; & Harder, Robert J. (1979). *Strategies for Teachers Information
Processing Models in the Classroom*. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice – Hall.
- Eysenck, J., Arnold, W., and Meili, R. (1972). *Encyclopedia of Psychology*. London: Search
Press Limited.
- Good, Carter V. (1973). *Dictionary of Education*. New York: McGraw-Hill Book.
- Wiersma, W. and Jurs, S.G. (1990). *Educational Measurement and Testing*. 2nd ed. Boston :
Allynand Bacon.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัย

สกลนครราชภัฏ

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

1. ชื่อ นางเสมอแะ อภิรมยานนท์

สถานที่ทำงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงใหม่ เขต 2 ตำบลสันโป่ง
อำเภอแมริ่ม จังหวัดเชียงใหม่ 58180

วุฒิการศึกษา

- ปริญญาตรี ศศ.บ. ศิลปะศาสตร์บัณฑิต (เอกการประถมศึกษา) วิทยาลัยครูเชียงใหม่
- ปริญญาโท ศษ.ม. ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน (การสอนภาษาไทย) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ประสบการณ์หรือความชำนาญ ศึกษานิเทศก์ ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษา เชียงใหม่ เขต 2

2. ชื่อ นางอุษา อินดา

สถานที่ทำงาน โรงเรียนชุมชนกู่แลหลวงประสิทธิ์วิทยา 64 หมู่ 4 ตำบลยุหว่า อำเภอสันป่า
ตอง จังหวัดเชียงใหม่ 50120

วุฒิการศึกษา

- ปริญญาตรี คบ. (ภาษาไทย) วิทยาลัยครูเชียงใหม่
- ปริญญาโท ศษ.ม. ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน (การสอนภาษาไทย) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ประสบการณ์หรือความชำนาญ ครู ชำนาญการพิเศษ โรงเรียนชุมชนกู่แลหลวงประสิทธิ์
วิทยา อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่

3. ชื่อ นางดวงหทัย จินะเครือ

สถานที่ทำงาน โรงเรียนบ้านหัวริน 195 หมู่ 11 ตำบลทุ่งสะโตก อำเภอสันป่าตอง
จังหวัดเชียงใหม่ 50120

วุฒิการศึกษา

- ปริญญาตรี คบ. (บรรณารักษศาสตร์) มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
- ปริญญาโท ศษ.ม. ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน (การสอนภาษาไทย) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ประสบการณ์หรือความชำนาญ ครู ชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านหัวริน อำเภอสันป่าตอง
จังหวัดเชียงใหม่

ภาคผนวก ข

ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้แบบอุปนัย เรื่องชนิดของคำ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชนิดของคำ

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

รหัสวิชา ท 14101 เรื่อง คำนาม

จำนวน 1 ชั่วโมง

ผู้สอน นางสาวจันทร์จิรา พรหมสีดา

สาระสำคัญ

คำนามคือ คำที่ใช้เรียกชื่อคน สัตว์ สิ่งของ สถานที่ คำนามมี 5 ประเภท คือ สามานยนาม (นามทั่วไป) , วิสามานยนาม (นามชี้เฉพาะ) , สุหนาม (นามบอกหมวดหมู่) , อากรนาม (นามบอกความรู้สึก) และลักษณนาม (นามบอกลักษณะ) การใช้คำนามได้ถูกต้องจะช่วยให้เข้าใจและสามารถสื่อสารได้ตรงประเด็น

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. บอกความหมายของคำนามได้ถูกต้อง
2. บอกชนิดของคำนามได้ถูกต้อง
3. บอกหน้าที่ของคำนามได้ถูกต้อง
4. ใช้คำนามได้ถูกต้องเหมาะสมในชีวิตประจำวัน

สาระการเรียนรู้

1. ความหมายของคำนาม
2. ชนิดของคำนาม
3. หน้าที่ของคำนาม

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

1. ครูติดปริศนาคำทาย “ต้นเท่าครกใบปกดิน” แล้วให้นักเรียนช่วยกันหาคำตอบ (เฉลย ตะไคร้) และติดปริศนาคำทาย “สี่ตีนเดินมาหลังคามุงกระเบื้อง” แล้วให้นักเรียนช่วยกันหาคำตอบ (เฉลย เต่า)
2. จากคำตอบของนักเรียนในข้อ 1 ครูโยงสู่การสอน โดยถามคำว่า “ตะไคร้” และ “เต่า” นักเรียนคิดว่าเป็นคำชนิดใด

ขั้นสอน

1. ครูให้นักเรียนบอกคำ มาคนละ 1 คำ แล้วครูเขียนบนกระดาน (กรณีที่ไม่ใช่คำนาม ครูไม่เขียน)
2. จากคำที่นักเรียนบอก ครูให้นักเรียนอ่านและบอกความหมาย

3. ให้นักเรียนสังเกตลักษณะของคำร่วมกันของคำในข้อ 2
4. นักเรียนร่วมกันบอกความหมายของคำนาม

ขั้นสรุป

ให้นักเรียนสรุปความหมายของคำนามและยกตัวอย่างประกอบ

ขั้นประเมิน

ครูนำคำชนิดอื่นและคำนามติดบนกระดาน ให้นักเรียนช่วยกันระบุว่าคำใดเป็นคำนาม
เพราะเหตุใด

สื่อการเรียนรู้ / แหล่งเรียนรู้

1. ปริศนาคำทาย
2. บัตรคำ

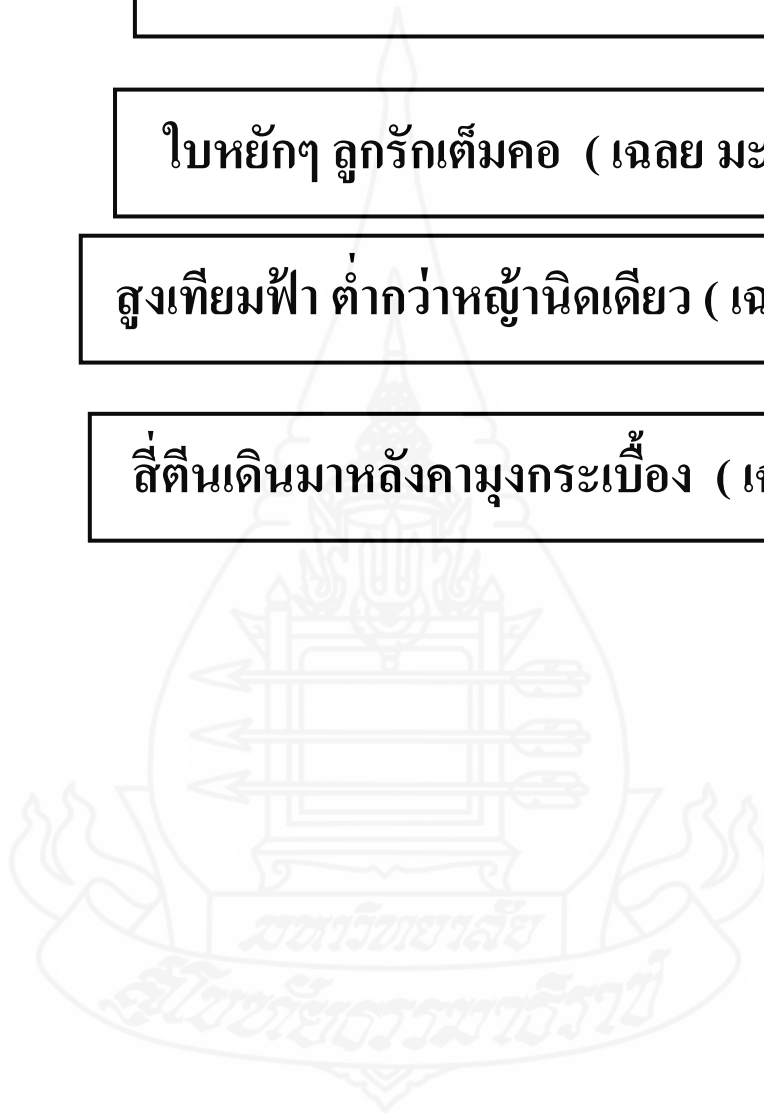
ปริศนาคำทาย

ต้นเท่าครก ใบปกดิน (เผลย ตะไคร้)

ใบหยักๆ ลูกรักเต็มคอ (เผลย มะละกอ)

สูงเทียมฟ้า ต่ำกว่าหญ้าชนิดเดียว (เผลย ภูเขา)

สี่ตีนเดินมาหลังคามุงกระเบื้อง (เผลย เต่า)

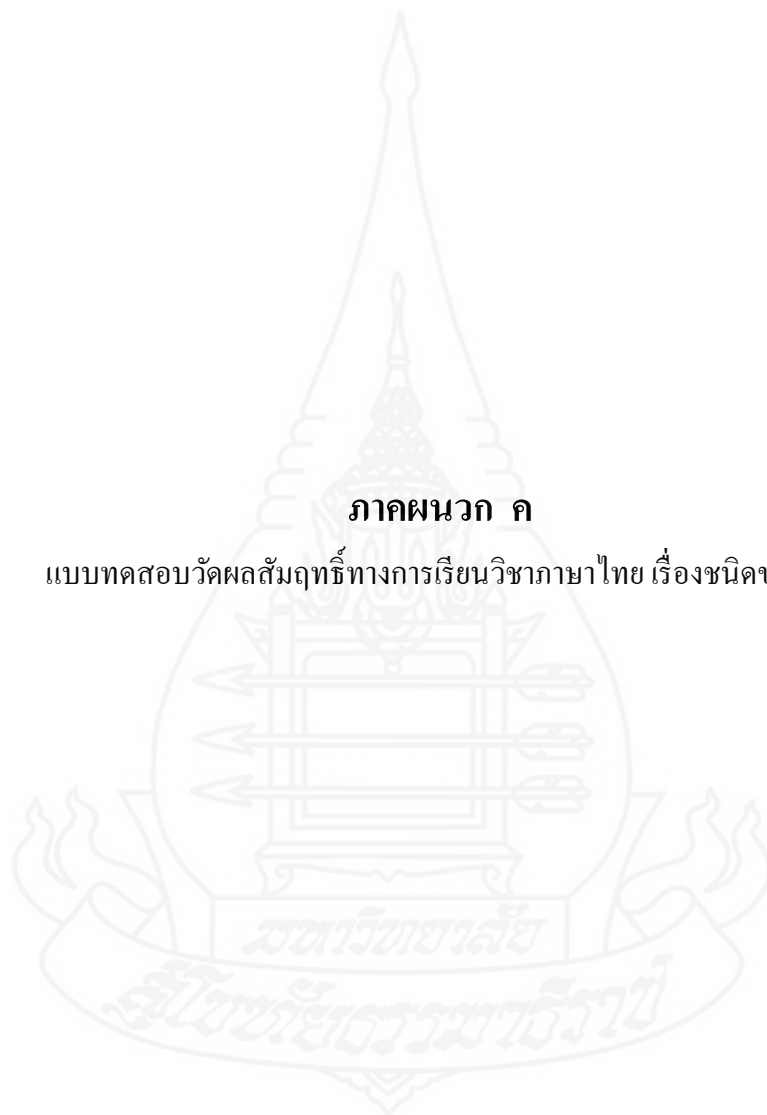

บัตรคำ คำนาม

โรงเรียน	วัด	สถานี	เครื่องบิน
ครูสมพร	เต่า	แว่นตา	ปากกา
เก้าอี้	หมอวินัย	มะละกอ	สมศักดิ์
พัดลม	ดินสอ	เครื่องบิน	ตะไคร้

บัตรคำ คำชนิดอื่นๆ

ท่าน	ข้าพเจ้า	ครับ	นะจ๊ะ
กระโดด	ร้องไห้	นอน	ขยัน

ภาคผนวก ค

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่องชนิดของคำ

แบบทดสอบก่อนเรียน

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่องชนิดของคำ

*****

คำชี้แจง

1. ข้อสอบเป็นข้อสอบแบบปรนัย จำนวน 28 ข้อ ๆ ละ 1 คะแนน รวม 28 คะแนน
2. นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว โดยเขียนเครื่องหมาย × ลงในกระดาษคำตอบที่แจกให้
3. เวลาที่ใช้ในการสอบ 50 นาที

*****

1. ข้อใดคือความหมายของคำนาม

ก. ใช้เรียกชื่อ คน สัตว์ สิ่งของ	ข. ใช้เรียกชื่อสิ่งต่างๆ
ค. ใช้เรียกชื่อสิ่งของทุกอย่างไป	ง. ใช้เรียกชื่อคน สัตว์ สิ่งของทั้งนามธรรมและรูปธรรม

2. “.....ลูกเสือตั้งค่ายแรมคืนอยู่ในป่า ” ต้องใช้สมุหนามในข้อใด

ก. พวก	ข. หมู่
ค. กอง	ง. คณะ

3. ข้อใดคือหน้าที่ของคำนาม

ก. เป็นประธาน	ข. เป็นกรรม
ค. เป็นกริยา	ง. ข้อ ก. และ ข. ถูกต้อง

4. คำในข้อใดใช้ลักษณะนามผิด

ก. บ้าน 1 หลัง	ข. แห 1 ปาก
ค. ขลุ่ย 1 อัน	ง. แหวน 1 วง

5. ข้อใดกล่าวถึงความหมายของคำสรรพนามได้ถูกต้องที่สุด

- ก. คำที่ใช้เรียกแทนคำนาม เพื่อไม่ต้องใช้คำนามซ้ำๆ
- ข. คำที่ใช้เรียกแทนคำนามที่กล่าวมาแล้ว
- ค. คำที่ใช้เรียกแทนคำนามที่กล่าวมาแล้ว เพื่อไม่ต้องใช้คำนามซ้ำๆ
- ง. คำที่ไม่ต้องใช้คำนามซ้ำๆ

6. สรรพนามชี้เฉพาะคือข้อใด

ก. แมวชอบนอน	ข. นี่เป็นยาอันตราย
ค. ใครๆก็อยากสุขภาพดี	ง. เราต้องช่วยกันทำงาน

7. ประโยคในข้อใดที่มีสรรพนามทำหน้าที่เหมือนกับประโยคที่กำหนดให้

“ นักเรียนบ้างก็อ่านหนังสือ บ้างก็ทำการบ้าน ”

- ก. พวกเขาวิ่งกันไปที่ไหน
ข. ประชาชนต่างก็มาร่วมปั่นเพื่อแม่
ค. ใครๆก็ชมว่าเธอเก่งที่สุดในห้อง
ง. เขาให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

8. คำว่า “เขา” ในข้อใดเป็นสรรพนามบุรุษที่ 3

- ก. นกเขาตัวนั้นขันเสียงใส
ข. เราใช้มีดเขากวายนมมะพร้าวน้ำหอม
ค. มันจะทำให้เขาอภัย เธออ่อนน้อม
ง. ภูเขาสูงโน้นอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่

9. ข้อใดไม่มีคำกริยา

- ก. เด็กๆดื่มนม
ข. มันและเธอ
ค. ตำรวจจับผู้ร้าย
ง. รถแล่นอย่างช้าๆ

10. “ฉันเคยไปเที่ยวต่างประเทศ” ประโยคนี้ใช้คำกริยาชนิดใด

- ก. สกรรมกริยา
ข. กริยานุเคราะห์
ค. อกรรมกริยา
ง. วิกตรรกกริยา

11. ข้อใดมีคำกริยาที่ไม่ต้องมีกรรมมารับ

- ก. ไฟฟ้าดับเวลา 12.00 น.
ข. นายแพทย์ตรวจอาการคนไข้
ค. คุณย่าถวายเทียนแด่พระภิกษุ
ง. แม่เขียนจดหมายถึงป้า

12. ประโยคใดมีการใช้คำกริยาแตกต่างจากประโยคอื่น

- ก. ขยายสวดมนต์ก่อนนอน
ข. แม่รดน้ำต้นไม้ก่อนทำอาหาร
ค. นักเรียนทบทวนหนังสือก่อนสอบ
ง. พ่อคาดเข็มขัดนิรภัยก่อนขับรถ

13. ข้อใดคือลักษณะของคำวิเศษณ์

- ก. ขยายนาม สรรพนาม
ข. ขยายสรรพนาม กริยา
ค. ขยายกริยา วิเศษณ์
ง. ขยายนาม สรรพนาม กริยา วิเศษณ์

14. ข้อใดมีคำวิเศษณ์บอกสถานที่

- ก. เขาอ่านหนังสือเสียงดัง
ข. รถไฟขบวนนั้นหยุดอยู่กับที่
ค. เขาต้องรีบไปทางทิศใต้
ง. พวกเขาทุกคนต้องขยันเรียน

15. จากประโยค “เราทั้งหลายเป็นคนไทย” คำใดเป็นคำวิเศษณ์ ทำหน้าที่ใดในประโยค

- ก. เรา ขยายนาม
ข. เป็น ขยายกริยา
ค. คนไทย ขยายวิเศษณ์
ง. ทั้งหมด ขยายสรรพนาม

24. ควรนำคำสันธานในข้อใดมาเติมจึงจะได้ใจความสมบูรณ์ “.....ลูกเกี้ยวคร้าน แม่.....ทีลูก ”

ก. ครั้น.....ก็

ข. เพราะ.....จึง

ค. ถึง.....ก็

ง. กว่า.....ก็

25. ความหมายของคำอุทานคือข้อใด

ก. คำที่เปล่งออกมาเพราะตกใจ

ข. คำที่เปล่งออกมาเพราะประหลาดใจ

ค. คำที่เปล่งเสียงออกมาทุกครั้งที่เราเสียใจ

ง. คำที่เปล่งเสียงออกมาเพื่อแสดงความรู้สึก

26. “ไอ้โฮ! เธอช่างมาราวกับนางฟ้า ” คำอุทานในประโยคนี้นี้ เป็นคำอุทานชนิดใด

ก. คำอุทานเสริมบท

ข. คำอุทานแสดงความตกใจ

ค. คำอุทานบอกอาการ

ง. คำอุทานบอกความต้องการ

27. ข้อใดเป็นคำอุทานเสริมบท

ก. เธอไปทานข้าวได้แล้ว

ข. วิ๊ว! เด็กตกน้ำ

ค. พี่ให้น้องไปกินข้าวกินปลาได้แล้ว

ง. น้องชอบร้องเพลง

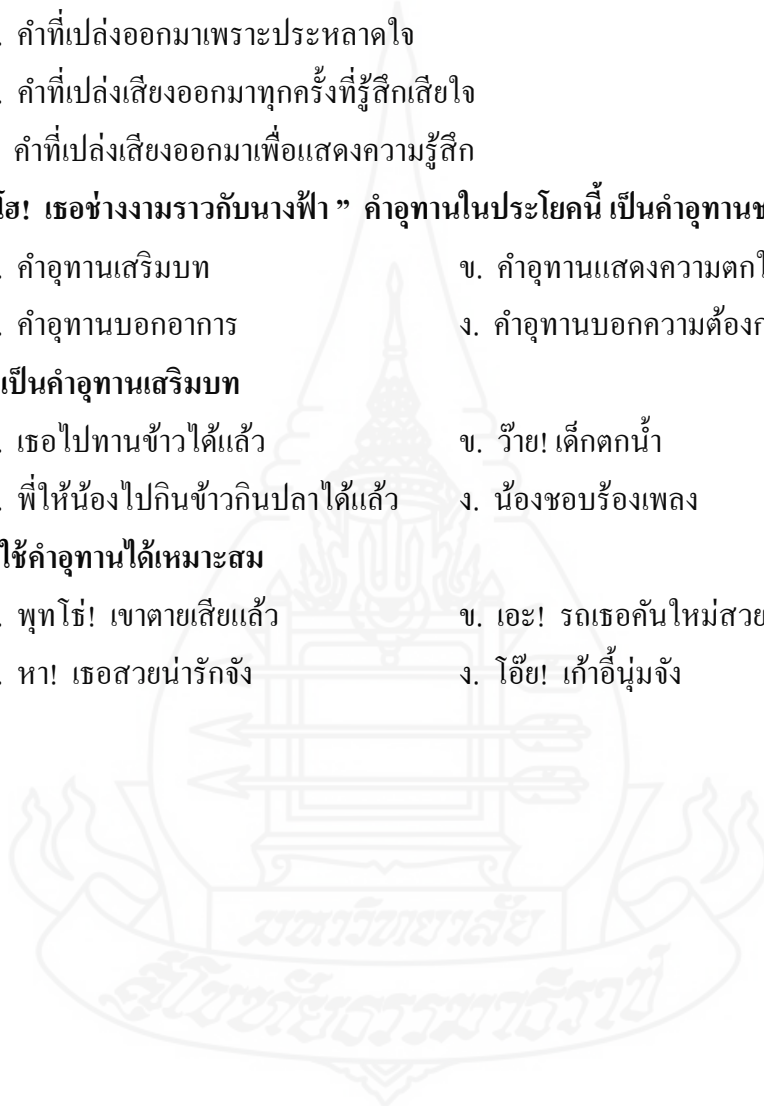
28. ข้อใดใช้คำอุทานได้เหมาะสม

ก. พุทโธ! เขาตายเสียแล้ว

ข. เอะ! รถเธอคันใหม่สวยจัง

ค. ฮา! เธอสวยน่ารักจัง

ง. โอ๊ย! เก้าอี้นุ่มจัง

แบบทดสอบหลังเรียน
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่องชนิดของคำ

*****

คำชี้แจง

1. ข้อสอบเป็นข้อสอบแบบปรนัย จำนวน 28 ข้อ ๆ ละ 1 คะแนน รวม 28 คะแนน
2. นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว โดยเขียนเครื่องหมาย × ลงในกระดาษคำตอบที่แจกให้
3. เวลาที่ใช้ในการสอบ 50 นาที

*****

1. ข้อใดคือความหมายของคำนาม

ก. ใช้เรียกชื่อ คน สัตว์	ข. ใช้เรียกชื่อคน สัตว์ สิ่งของทั้งนามธรรมและรูปธรรม
ค. ใช้เรียกชื่อสิ่งของทั่วไป	ง. ใช้เรียกชื่อสิ่งต่างๆ

2. “.....แพะเล็มหญ้าอยู่กลางทุ่ง ” ต้องใช้สมุหนามในข้อใด

ก. กอง	ข. ผุ่ง
ค. พวก	ง. หมู่

3. ข้อใดคือหน้าที่ของคำนาม

ก. เป็นประธาน	ข. เป็นกรรม
ค. เป็นกริยา	ง. ข้อ ก. และ ข. ถูกต้อง

4. คำในข้อใดใช้ลักษณะนามผิด

ก. ดินสอ 1 แท่ง	ข. เรือ 1 ลำ
ค. แหวน 1 วง	ง. เกวียน 1 คัน

5. ข้อใดกล่าวถึงความหมายของคำสรรพนามได้ถูกต้องที่สุด

- ก. คำที่ใช้เรียกแทนคำนามที่กล่าวมาแล้ว เพื่อไม่ต้องใช้คำนามซ้ำๆ
- ข. คำที่ใช้เรียกแทนคำนามที่กล่าวมาแล้ว
- ค. คำที่ใช้เรียกแทนคำนาม เพื่อไม่ต้องใช้คำนามซ้ำๆ
- ง. คำที่ไม่ต้องใช้คำนามซ้ำๆ

6. สรรพนามชี้เฉพาะคือข้อใด

ก. หมูกินจุ	ข. นี่เป็นบ้านของฉัน
ค. ใครๆก็อยากเรียนเก่ง	ง. น้องๆน่ารักทุกคน

7. “ชาวบ้านข้างถนนพักข้างกันอยู่กัน” ประโยคในข้อใด ที่มีสรรพนามทำหน้าที่เหมือนกับประโยคที่กำหนดให้

- ก. เด็กๆชอบว่ายน้ำ
- ข. ใครๆก็บอกว่าเธอแข็งแรงที่สุด
- ค. พวกเขาต่างมารวมปลูกต้นไม้เพื่อพ่อ
- ง. เขาให้ความร่วมมือซึ่งกันและกัน

8. คำว่า “มัน” ในข้อใดเป็นสรรพนามบุรุษที่ 3

- ก. มันฝรั่งทอดอร่อยมาก
- ข. ฉันซื้อน้ำมันพืชให้แม่
- ค. ฉันทานอาหารที่มีไขมันสูง
- ง. แม่ซื้อตุ๊กตาให้ฉัน มันสวยมาก

9. ข้อใดมีคำกริยา

- ก. พ่อกับแม่
- ข. ตำรวจและผู้ร้าย
- ค. ลมกับพายุ
- ง. น้องกินขนม

10. “ป่าเป็นลม” ประโยคนี้ใช้คำกริยาชนิดใด

- ก. กริยานุเคราะห์
- ข. สกรรมกริยา
- ค. อกรรมกริยา
- ง. วิกตรรกกริยา

11. ข้อใดมีคำกริยาที่ต้องมีกรรมมารับ

- ก. วันนี้ฝนน่าจะตก
- ข. แมวตกต้นไม้
- ค. คนงานกำลังซ่อมท่อประปา
- ง. น้องกำลังกินอาหารเย็น

12. ข้อใดมีการใช้คำกริยาแตกต่างจากข้ออื่น

- ก. ดวงอาทิตย์กำลังจะตก
- ข. น้องสาวหน้าตาคล้ายพี่ชายมาก
- ค. เต๋กร็องไห้
- ง. ต้นไม้หัก

13) ข้อใดคือลักษณะของคำวิเศษณ์

- ก. ขยายนาม สรรพนาม
- ข. ขยายนาม สรรพนาม กริยา วิเศษณ์
- ค. ขยายกริยา วิเศษณ์
- ง. ขยายสรรพนาม กริยา

14. ข้อใดมีคำวิเศษณ์บอกเวลา

- ก. ฉันไปเรียนพิเศษทุกวัน
- ข. บ้านของเขาอยู่ไกล
- ค. ดอกกุหลาบมีกลิ่นหอม
- ง. เธอสอบได้ที่หนึ่ง

15. จากประโยค “พี่สาวเธอสวยมาก” คำใดเป็นคำวิเศษณ์ ทำหน้าที่ใดในประโยค

- ก. พี่สาว ขยายนาม
- ข. เธอ ขยายสรรพนาม
- ค. สวย ขยาย กริยา
- ง. มาก ขยายวิเศษณ์

16. ข้อใดใช้คำวิเศษณ์ได้ถูกต้อง

- ก. ตาน้ำ
ข. น้ำตา
ค. แว่นตากันแดด
ง. แว่นตา

17. ข้อใดคือความหมายของคำบุพบท

- ก. คำที่ใช้หน้าคำนามหรือคำนาม
ข. คำที่ใช้หน้าคำสรรพนาม
ค. คำที่ใช้หน้าคำวิเศษณ์
ง. คำที่ใช้หน้าคำนามหรือคำสรรพนามคำกริยาหรือคำวิเศษณ์
เพื่อเชื่อมคำหรือกลุ่มคำให้มีความต่อเนื่องสัมพันธ์กัน

18. ข้อใดเป็นคำบุพบทบอกความเป็นเจ้าของ

- ก. นักเรียนทำตามคำสั่ง
ข. เขาทำงานอยู่ธนาคารแห่งชาติ
ค. ขายซื้อผักจากตลาด
ง. เด็กควรตื่นแต่เช้า

19. ข้อใดเป็นคำบุพบทบอกความเป็นเจ้าของ

- ก. นักเรียนทำตามคำสั่ง
ข. เขาทำงานอยู่ธนาคารแห่งชาติ
ค. ขายซื้อผักจากตลาด
ง. เด็กควรตื่นแต่เช้า

20. ข้อใดใช้คำบุพบทได้ถูกต้อง

- ก. แม่ไม่ชอบอากาศร้อน
ข. น้องทำงานสำหรับตัวเอง
ค. เขาอ่านหนังสือจนดึก
ง. เขาทำตามใจ

21. ความหมายของคำสันธานคือข้อใด

- ก. คำที่ใช้แสดงอารมณ์ ความรู้สึกของผู้พูด
ข. คำที่เชื่อมคำหรือกลุ่มคำหนึ่งให้สัมพันธ์กันกับ คำอื่นหรือกลุ่มคำอื่น
ค. คำที่ขยาย คำอื่น เป็นการเพิ่มความหมาย
ง. คำที่ใช้เชื่อมประโยคกับประโยค หรือคำกับกลุ่มคำ

22. “แม่ทำอาหารอร่อย”.....“แม่มีรสมีดี” จากสองประโยคนี้เมื่อเชื่อมประโยคด้วยคำสันธานแล้ว จะได้ข้อความลักษณะใด

- ก. ข้อความที่เป็นเหตุเป็นผลกัน
ข. ข้อความที่คล้ายตามกัน
ค. ข้อความที่ขัดแย้งกัน
ง. ข้อความที่ให้เลือกร้อยอย่างใดอย่างหนึ่ง

23. ข้อใดคือหน้าที่ของคำสันธาน

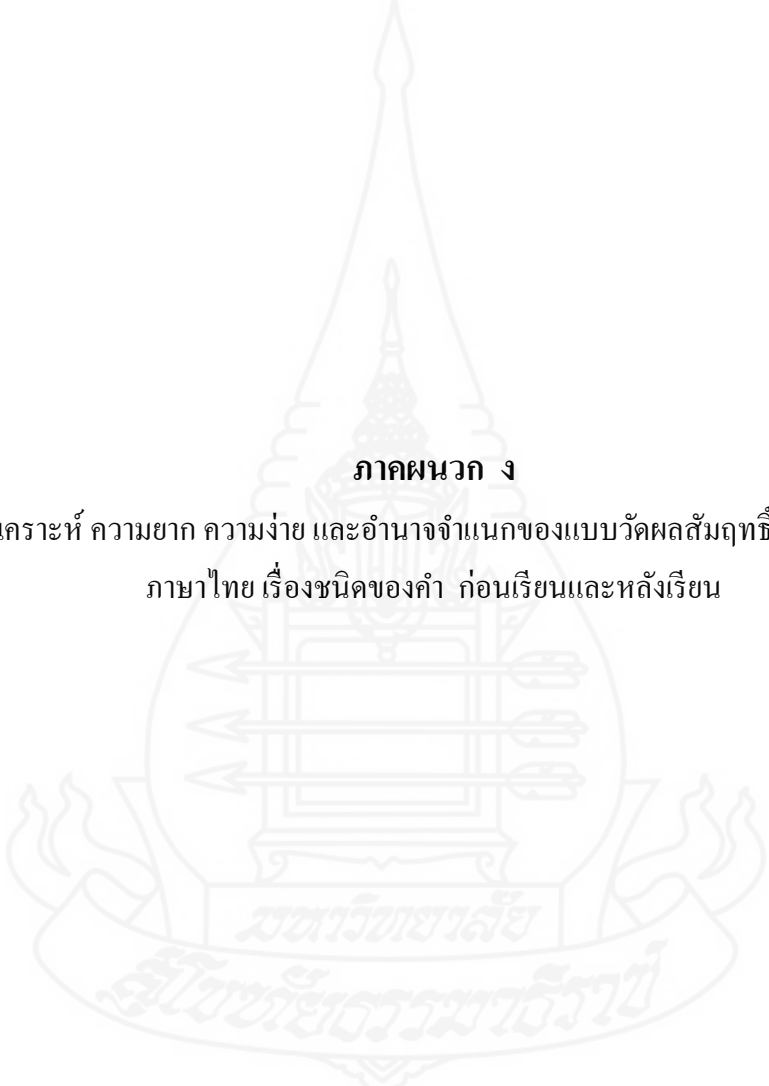
- ก. เชื่อมคำกับคำ
ข. เชื่อมประโยคกับประโยค
ค. เชื่อมวลีกับวลี
ง. ถูกทุกข้อ

เฉลยแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่องชนิดของคำ ก่อนและหลังเรียน
 ผลการใช้วิธีสอนแบบอุปนัยที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 วิชาภาษาไทย เรื่องชนิดของคำ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

แบบทดสอบก่อนเรียน		แบบทดสอบ หลังเรียน	
ข้อ	คำตอบ	ข้อ	คำตอบ
1.	ง	1.	ข
2.	ค	2.	ข
3.	ก และ ข	3.	ก และ ข
4.	ค	4.	ง
5.	ค	5.	ก
6.	ข	6.	ข
7.	ข	7.	ค
8.	ค	8.	ง
9.	ข	9.	ง
10.	ข	10.	ง
11.	ก	11.	ค
12.	ก	12.	ข
13.	ง	13.	ข
14.	ค	14.	ก
15.	ง	15.	ง
16.	ก	16.	ค
17.	ง	17.	ง
18.	ก	18.	ข
19.	ก	19.	ข
20.	ข	20.	ค
21.	ข	21.	ง
22.	ก	22.	ก
23.	ข	23.	ง
24.	ข	24.	ค
25.	ง	25.	ข
26.	ข	26.	ค
27.	ค	27.	ก
28.	ก	28.	ข

ภาคผนวก ง

ผลการวิเคราะห์ ความยาก ความง่าย และอำนาจจำแนกของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา
ภาษาไทย เรื่องชนิดของคำ ก่อนเรียนและหลังเรียน

ตารางแสดงผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r)
ของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่องชนิดของคำ (ก่อนเรียน) 28 ข้อ

ข้อ	ค่าความยากง่าย	ค่าอำนาจจำแนก
1	0.77	0.62
2	0.53	0.46
3	0.61	0.30
4	0.46	0.62
5	0.62	0.31
6	0.61	0.61
7	0.53	0.46
8	0.69	0.46
9	0.69	0.46
10	0.69	0.76
11	0.76	0.61
12	0.69	0.76
13	0.69	0.46
14	0.69	0.46
15	0.76	0.61
16	0.69	0.76
17	0.61	0.61
18	0.76	0.61
19	0.76	0.61
20	0.69	0.46
21	0.69	0.46
22	0.69	0.76
23	0.61	0.61
24	0.61	0.30
25	0.76	0.61

ข้อ	ค่าความยากง่าย	ค่าอำนาจจำแนก
26	0.76	0.61
27	0.69	0.46
28	0.61	0.61

- ผู้วิจัยได้นำข้อสอบ 28 ข้อมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น KR – 20 ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ก่อนเรียน) = 0.71

ตารางแสดงผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r)
ของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาไทย เรื่องชนิดของคำ (หลังเรียน) 28 ข้อ

ข้อ	ค่าความยากง่าย	ค่าอำนาจจำแนก
1	0.38	0.31
2	0.69	0.46
3	0.69	0.46
4	0.69	0.46
5	0.69	0.46
6	0.69	0.46
7	0.62	0.62
8	0.62	0.62
9	0.54	0.77
10	0.69	0.46
11	0.69	0.46
12	0.76	0.30
13	0.76	0.30
14	0.69	0.46
15	0.76	0.30
16	0.69	0.46
17	0.77	0.62
18	0.77	0.31
19	0.77	0.46
20	0.69	0.46
21	0.69	0.77
22	0.77	0.31
23	0.69	0.46
24	0.69	0.77
25	0.76	0.30

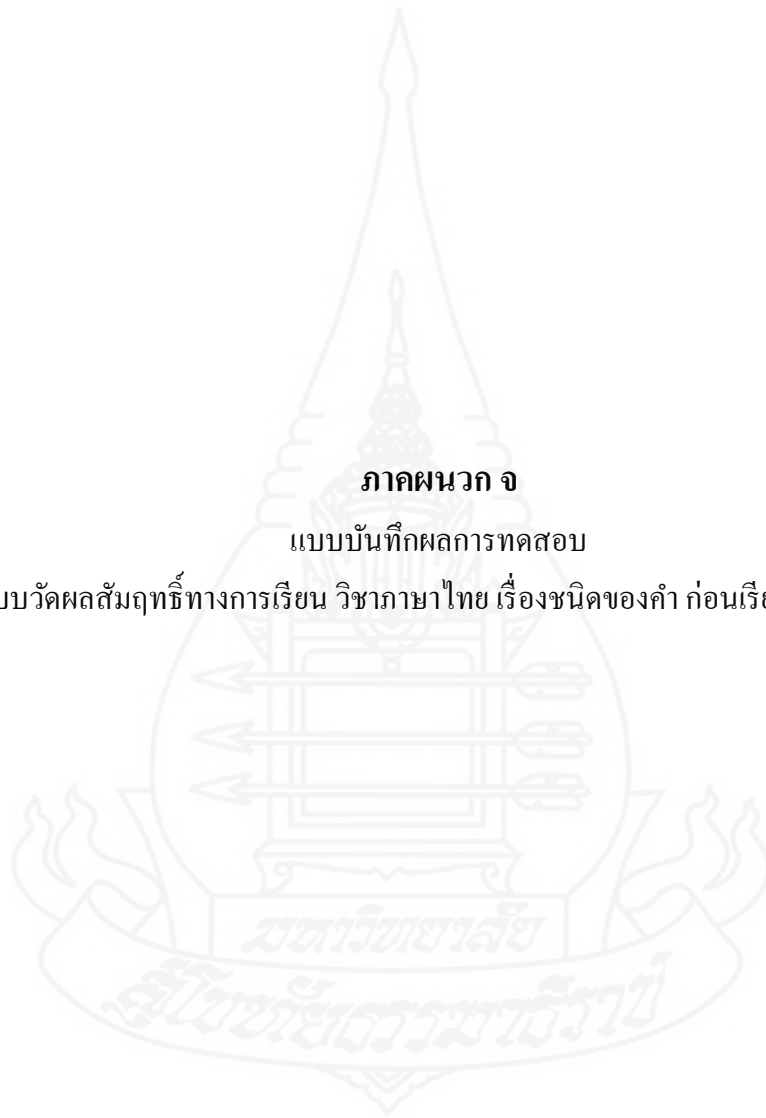
ข้อ	ค่าความยากง่าย	ค่าอำนาจจำแนก
26	0.69	0.46
27	0.61	0.61
28	0.69	0.77

- ผู้วิจัยได้นำข้อสอบ 28 ข้อมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น KR – 20 ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ก่อนเรียน) = 0.73

ภาคผนวก จ
แบบบันทึกผลการทดสอบ
ของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาไทย เรื่องชนิดของคำ ก่อนเรียนและหลังเรียน

ผลคะแนนการทดสอบของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องชนิดของคำ
(ก่อนเรียนและหลังเรียน)

เลขที่	คะแนนก่อนเรียน (28 คะแนน)	คะแนนหลังเรียน (28 คะแนน)
1	24	27
2	23	25
3	23	24
4	22	24
5	21	23
6	21	22
7	20	22
8	18	22
9	16	21
10	16	19
11	14	17
12	14	16
13	13	15
ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$	18.85	21.31
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D.	3.870	3.614

ผลการทดสอบค่า t - test

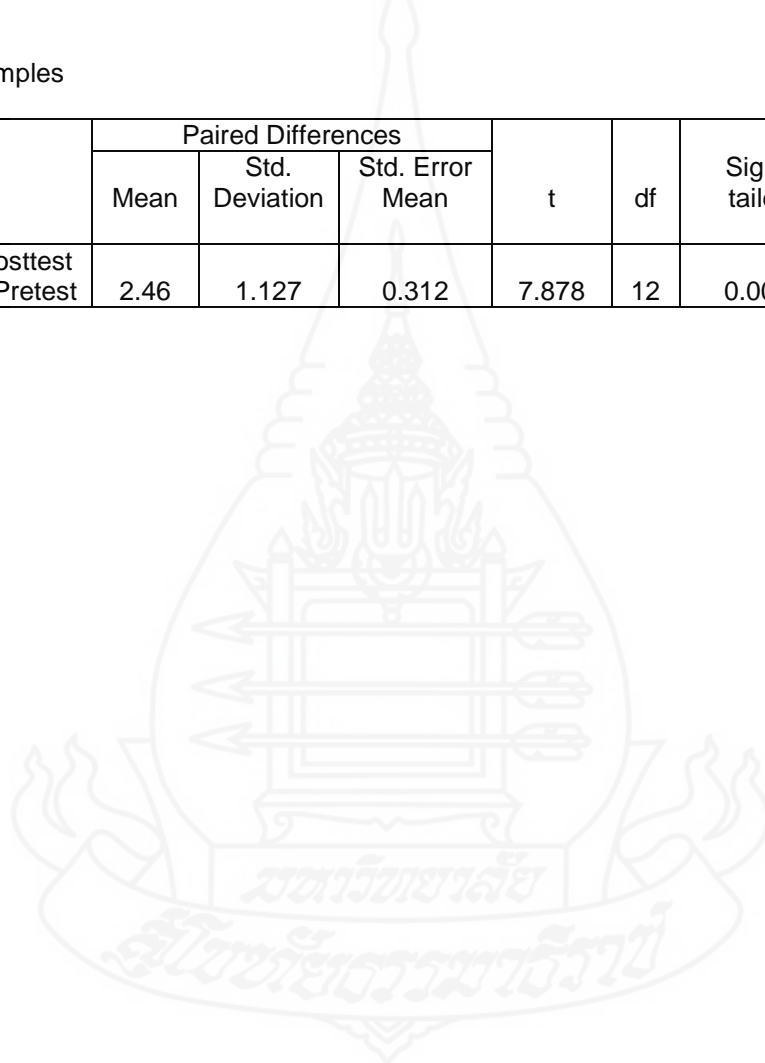
t-test

Paired Samples
Statistics

		Mean	N	Std. Deviation
Pair 1	Pre-test	18.85	13	3.870
	Posttest	21.31	13	3.614

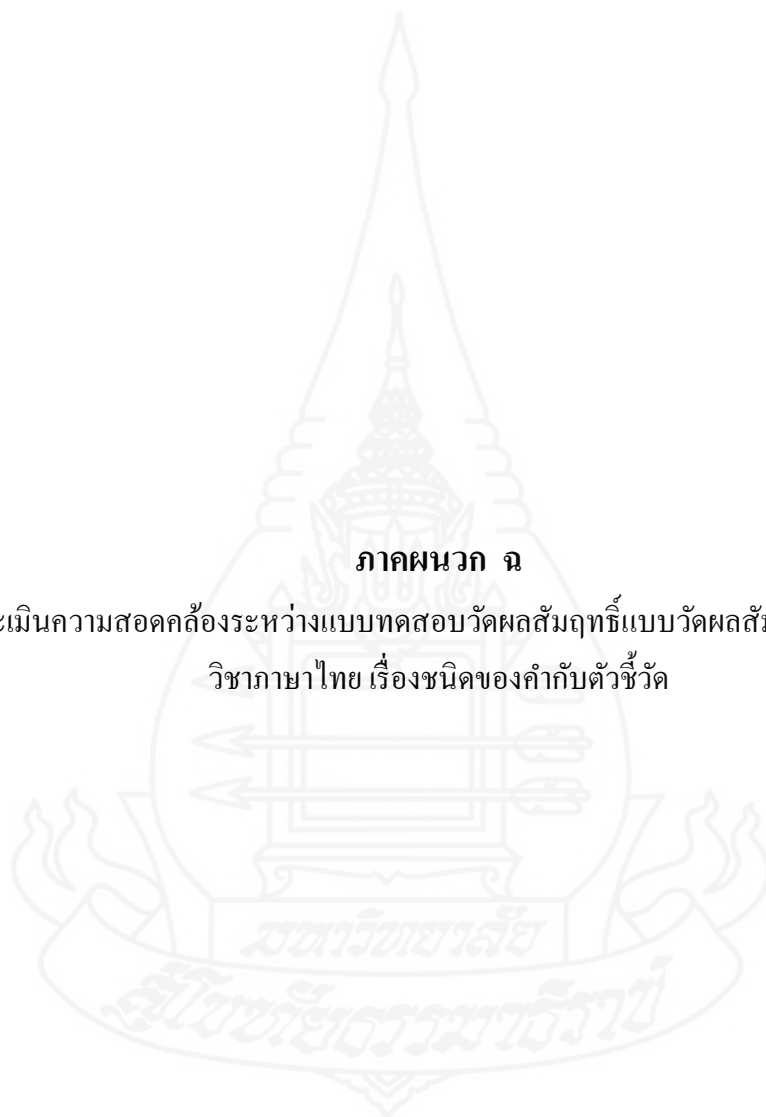
Paired Samples
Test

		Paired Differences			t	df	Sig.(2- tailed)	Sig.(1- tailed)
		Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean				
Pair 1	Posttest - Pretest	2.46	1.127	0.312	7.878	12	0.0000	0.0000

ภาคผนวก ฉ

แบบประเมินความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
วิชาภาษาไทย เรื่องชนิดของคำกับตัวชี้วัด

ผลสรุปการประเมินความสอดคล้อง ระหว่างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย
เรื่องชนิดของคำกับจุดประสงค์การเรียนรู้ของผู้เชี่ยวชาญ (ก่อนเรียน)

ข้อสอบ ข้อที่	คะแนนความเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5	0	+1	+1	2	0.66	ใช้ได้
6	0	+1	+1	2	0.66	ใช้ได้
7	+1	+1	0	2	0.66	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
10	+1	0	+1	2	0.66	ใช้ได้
11	0	1	+1	2	0.66	ใช้ได้
12	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
13	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
14	0	+1	+1	2	0.66	ใช้ได้
15	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
16	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
17	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
18	+1	0	+1	2	0.66	ใช้ได้
19	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
20	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
21	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
22	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
23	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
24	+1	+1	0	2	0.66	ใช้ได้

ข้อสอบ ข้อที่	คะแนนความเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
25	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
26	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
27	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
28	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน = 0.90

ผลสรุปการประเมินความสอดคล้อง ระหว่างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย
เรื่องชนิดของคำกับจุดประสงค์การเรียนรู้ของผู้เชี่ยวชาญ (หลังเรียน)

ข้อสอบ ข้อที่	คะแนนความเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5	1	+1	+1	2	1.00	ใช้ได้
6	0	+1	+1	2	0.66	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
8	+1	+1	0	2	0.66	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
10	+1	0	+1	2	0.66	ใช้ได้
11	0	1	+1	2	0.66	ใช้ได้
12	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
13	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
14	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
15	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
16	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
17	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
18	+1	0	+1	2	0.66	ใช้ได้
19	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
20	+1	0	+1	2	0.66	ใช้ได้
21	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
22	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
23	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
24	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

(ต่อ)

ข้อสอบ ข้อที่	คะแนนความเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
25	0	+1	+1	2	0.66	ใช้ได้
26	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
27	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
28	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน = 0.91

แบบประเมินความสอดคล้องของแบบทดสอบก่อนเรียน - หลังเรียน

การวิจัยเรื่อง ผลการใช้วิธีสอนแบบอุปนัยที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

วิชาภาษาไทย เรื่องชนิดของคำ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านแม่ทะลุ จังหวัดแม่ฮ่องสอน

คำชี้แจง: แบบประเมินความเที่ยงตรง (Index of Item Objective Congruenc : IOC) เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบ ความสอดคล้องระหว่างคำถาม กับวัตถุประสงค์ในการถาม โดยมีเกณฑ์ ดังนี้

+1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือไม่

-1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

ชนิดคำ	จุดประสงค์	แบบทดสอบก่อนเรียน	ระดับความ คิดเห็น			แบบทดสอบหลังเรียน	ระดับความ คิดเห็น		
			+1	0	-1		+1	0	-1
1. คำนาม	1. บอก ความหมาย ของคำนามได้ ถูกต้อง	1) ข้อใดคือความหมายของคำนาม ก. ใช้เรียกชื่อ คน สัตว์ สิ่งของ ข. ใช้เรียกชื่อสิ่งต่างๆ ค. ใช้เรียกชื่อสิ่งของต่างๆไป ง. ใช้เรียกชื่อคน สัตว์ สิ่งของทั้งนามธรรมและรูปธรรม				1) ข้อใดคือความหมายของคำนาม ก. ใช้เรียกชื่อ คน สัตว์ ข. ใช้เรียกชื่อคน สัตว์ สิ่งของทั้งนามธรรมและรูปธรรม ค. ใช้เรียกชื่อสิ่งของต่างๆไป ง. ใช้เรียกชื่อสิ่งต่างๆ			
	2.บอกชนิด ของคำนามได้ ถูกต้อง	2) "...ลูกเสื้อตั้งค่ายแรมคืนอยู่ในป่า" ต้องใช้สมุหนามใน ข้อใด ก. พวก ข. หมู่				2) "...แพะเล็มหญ้าอยู่กลางทุ่ง" ต้องใช้สมุหนามในข้อใด ก. กอง ข. ผุง ค. พวก ง. หมู่			

ชนิดคำ	จุดประสงค์	แบบทดสอบก่อนเรียน	ระดับความคิดเห็น			แบบทดสอบหลังเรียน	ระดับความคิดเห็น		
			+1	0	-1		+1	0	-1
		ค. กอง ง. คณะ							
	3.บอกหน้าที่ของคำนามได้ถูกต้อง	3) ข้อใดคือหน้าที่ของคำนาม ก. เป็นประธาน ข. เป็นกรรม ค. เป็นกริยา ง. ข้อ ก. และ ข. ถูกต้อง				3) ข้อใดคือหน้าที่ของคำนาม ก. เป็นประธาน ข. เป็นกรรม ค. เป็นกริยา ง. ข้อ ก. และ ข. ถูกต้อง			
	4.ใช้คำนามได้ถูกต้องเหมาะสมกับชีวิตประจำวัน	4) คำในข้อใดใช้ลักษณะนามผิด ก. บ้าน 1 หลัง ข. แห 1 ปาก ค. ขลุ่ย 1 อัน ง. แหวน 1 วง				4) คำในข้อใดใช้ลักษณะนามผิด ก. ดินสอ 1 แท่ง ข. เรือ 1 ลำ ค. แหวน 1 วง ง. เกวียน 1 คัน			
2. คำสรรพนาม	5. บอกความหมายของคำสรรพนามได้ถูกต้อง	5) ข้อใดกล่าวถึงความหมายของคำสรรพนามได้ถูกต้องที่สุด ก. คำที่ใช้เรียกแทนคำนาม เพื่อไม่ต้องใช้คำนามซ้ำๆ ข. คำที่ใช้เรียกแทนคำนามที่กล่าวมาแล้ว ค. คำที่ใช้เรียกแทนคำนามที่กล่าวมาแล้ว เพื่อไม่ต้องใช้คำนามซ้ำๆ ง. คำที่ไม่ต้องใช้คำนามซ้ำๆ				5) ข้อใดกล่าวถึงความหมายของคำสรรพนามได้ถูกต้องที่สุด ก. คำที่ใช้เรียกแทนคำนามที่กล่าวมาแล้ว เพื่อไม่ต้องใช้คำนามซ้ำๆ ข. คำที่ใช้เรียกแทนคำนามที่กล่าวมาแล้ว ค. คำที่ใช้เรียกแทนคำนาม เพื่อไม่ต้องใช้คำนามซ้ำๆ ง. คำที่ไม่ต้องใช้คำนามซ้ำๆ			

ชนิดคำ	จุดประสงค์	แบบทดสอบก่อนเรียน	ระดับความ คิดเห็น			แบบทดสอบหลังเรียน	ระดับความ คิดเห็น		
			+1	0	-1		+1	0	-1
6.บอกชนิด ของคำสรรพนามได้ ถูกต้อง	6) สรรพนามซึ่งเฉพาะคือข้อใด ก. แมวชอบนอน ข. นี่เป็นขائنตราย ค. ใครๆก็อยากสุขภาพดี ง. เราต้องช่วยกันทำงาน				6) สรรพนามซึ่งเฉพาะคือข้อใด ก. หมูกินจุ ข. นี่เป็นบ้านของฉัน ค. ใครๆก็อยากเรียนเก่ง ง. น้องๆน่ารักทุกคน				
7.บอกหน้าที่ ของคำสรรพนามได้ ถูกต้อง	7) ประโยคในข้อใดที่มีสรรพนามทำหน้าที่เหมือนกับ ประโยคที่กำหนดให้ “นักเรียนบ้างก็อ่านหนังสือ บ้างก็ ทำการบ้าน” ก. พวกเขาวิ่งกันไปที่ไหน ข. ประชาชนต่างก็มาร่วมปั่นเพื่อแม่ ค. ใครๆก็ชมว่าเธอเก่งที่สุดในห้อง ง. เขาให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน				7) “ชาวบ้านบ้างก็นอนพักบ้างก็นั่งคุยกัน” ประโยคในข้อ ใดที่มีสรรพนามทำหน้าที่เหมือนกับประโยคที่กำหนดให้ ก. เด็กๆชอบว่ายน้ำ ข. ใครๆก็บอกว่าเธอแข็งแรงที่สุด ค. พวกเขาต่างมาร่วมปลูกต้นไม้เพื่อพ่อ ง. เขาให้ความร่วมมือซึ่งกันและกัน				
8.ใช้คำสรรพนามได้ ถูกต้อง เหมาะสมกับ ชีวิตประจำวัน	8) คำว่า “เขา” ในข้อใดเป็นสรรพนามบุรุษที่ 3 ก. นกเขาตัวนั้นขันเสียงใส ข. เราใช้มีดเขาควยคว้านมะพร้าวน้ำหอม ค. มันจะทำให้เขาอกภัย เธออ่อนน้อมนะ ง. ภูเขาลูกโน้นอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่				8) คำว่า “มัน” ในข้อใดเป็นสรรพนามบุรุษที่ 3 ก. มันฝรั่งทอดอร่อยมาก ข. ฉันซื้อน้ำมันพืชให้แม่ ค. มันทานอาหารที่มีไขมันสูง ง. แม่ซื้อตุ๊กตาให้ฉัน มันสวยมาก				

ชนิดคำ	จุดประสงค์	แบบทดสอบก่อนเรียน	ระดับความคิดเห็น			แบบทดสอบหลังเรียน	ระดับความคิดเห็น		
			+1	0	-1		+1	0	-1
3. คำกริยา	9. บอก ความหมาย ของคำกริยา ได้ถูกต้อง	9) ข้อใดไม่มีคำกริยา ก. เต็มๆคึ่มนม ข. ถิ่นและเธอ ค. ตำรวจจับผู้ร้าย ง. รถแล่นอย่างช้าๆ				9) ข้อใดมีคำกริยา ก. พ่อกับแม่ ข. ตำรวจและผู้ร้าย ค. ลมกับพายุ ง. น่องกินขนม			
	10. บอกชนิด ของคำกริยา ได้ถูกต้อง	10)“ฉันเคยไปเที่ยวต่างประเทศ” ประโยคนี้ใช้คำกริยา ชนิดใด ก.สกรรมกริยา ข. กริยานุเคราะห์ ค. อกรรมกริยา ง. วิตรรกกริยา				10)“ป่าเป็นลม” ประโยคนี้ใช้คำกริยาชนิดใด ก.กริยานุเคราะห์ ข.สกรรมกริยา ค. อกรรมกริยา ง. วิตรรกกริยา			
	11. บอก หน้าที่ของ คำกริยาได้ ถูกต้อง	11) ข้อใดมีคำกริยาที่ไม่ต้องมีกรรมมารับ ก. ไฟฟ้าดับเวลา 12.00 น. ข. นายแพทย์ตรวจอาการคนไข้ ค. คุณย่าถวายเทียนแด่พระภิกษุ ง. แม่เขียนจดหมายถึงป้า				11) ข้อใดมีคำกริยาที่ต้องมีกรรมมารับ ก. วันนี้ฝนน่าจะตก ข. แมวตกต้นไม้ ค. คนงานกำลังซ่อมท่อประปา ง. น่องกำลังกินอาหารเย็น			
	12. ใช้คำกริยา ได้ถูกต้อง	12) ประโยคใดมีการใช้คำกริยาแตกต่างจากประโยคอื่น ก. ขยาสวมมนต์ก่อนนอน ข. แม่รดน้ำต้นไม้ก่อนทำอาหาร				12) ข้อใดมีการใช้คำกริยาแตกต่างจากข้ออื่น ก. ดวงอาทิตย์กำลังจะตก ข. น่องสาวหน้าตาคล้ายพี่ชายมาก			

ชนิดคำ	จุดประสงค์	แบบทดสอบก่อนเรียน	ระดับความคิดเห็น			แบบทดสอบหลังเรียน	ระดับความคิดเห็น		
			+1	0	-1		+1	0	-1
	เหมาะสมกับชีวิตประจำวัน	ค. นักเรียนทบทวนหนังสือก่อนสอบ ง. พ่อคาดเข็มขัดนิรภัยก่อนขับรถ				ค. เด็กร้องไห้ ง. ต้นไม้หัก			
4. คำวิเศษณ์	13. บอกลักษณะของคำวิเศษณ์ได้ถูกต้อง	13) ข้อใดคือลักษณะของคำวิเศษณ์ ก. ขยายนาม สรรพนาม ข. ขยายสรรพนาม กริยา ค. ขยายกริยา วิเศษณ์ ง. ขยายนาม สรรพนาม กริยา วิเศษณ์				13) ข้อใดคือลักษณะของคำวิเศษณ์ ก. ขยายนาม สรรพนาม ข. ขยายนาม สรรพนาม กริยา วิเศษณ์ ค. ขยายกริยา วิเศษณ์ ง. ขยายสรรพนาม กริยา			
4. คำวิเศษณ์	14. บอกชนิดของคำวิเศษณ์ได้ถูกต้อง	14) ข้อใดมีคำวิเศษณ์บอกสถานที่ ก. เขาอ่านหนังสือเสียงดัง ข. รถไฟขบวนนั้นหยุดอยู่กับที่ ค. เขาต้องรีบไปทางทิศใต้ ง. พวกเราทุกคนต้องขยันเรียน				14) ข้อใดมีคำวิเศษณ์บอกเวลา ก. ฉันไปเรียนพิเศษทุกวัน ข. บ้านของเขายู่ไกล ค. ดอกกุหลาบมีกลิ่นหอม ง. เธอสอบได้ที่หนึ่ง			
	15. บอกหน้าที่ของคำวิเศษณ์ได้ถูกต้อง	15) จากประโยค “เราทั้งหลายเป็นคนไทย” คำใดเป็นคำวิเศษณ์ ทำหน้าที่ใดในประโยค ก. เรา ขยายนาม ข. เป็น ขยายกริยา ค. คนไทย ขยายวิเศษณ์				15) จากประโยค “พี่สาวเธอสวยมาก” คำใดเป็นคำวิเศษณ์ ทำหน้าที่ใดในประโยค ก. พี่สาว ขยายนาม ข. เธอ ขยายสรรพนาม ค. สวย ขยาย กริยา			

ชนิดคำ	จุดประสงค์	แบบทดสอบก่อนเรียน	ระดับความ คิดเห็น			แบบทดสอบหลังเรียน	ระดับความ คิดเห็น		
			+1	0	-1		+1	0	-1
					จ. ทั้งหลาย ขยายสรรพนาม				
	16. ใช้คำ วิเศษณ์ได้ ถูกต้อง เหมาะสม กับชีวิต ประจำวัน	16) ข้อใดใช้คำวิเศษณ์ได้ถูกต้อง ก. ใจคำ ข. สมุดปกคำ ค. ผิวคำมาก ง. เขาชอบดำน้า				16) ข้อใดใช้คำวิเศษณ์ได้ถูกต้อง ก. ดาน้า ข. น้าตา ค. แวนตากันแดด ง. แวนตา			
5. คำ บุพบท	17. บอก ความหมาย ของคำบุพบท ได้ถูกต้อง	17. บอกความหมายของคำบุพบทได้ถูกต้อง ก. คำที่ใช้หน้าคำนามหรือคำนาม ข. คำที่ใช้หน้าคำวิเศษณ์ ค. คำที่ใช้หน้าคำสรรพนาม ง. คำที่ใช้หน้าคำนามหรือคำสรรพนามคำกริยาหรือคำ วิเศษณ์ เพื่อเชื่อมคำหรือกลุ่มคำให้มีความต่อเนื่อง สัมพันธ์กัน				17. ข้อใดคือความหมายของคำ บุพบท ก. คำที่ใช้หน้าคำนามหรือคำนาม ข. คำที่ใช้หน้าคำสรรพนาม ค. คำที่ใช้หน้าคำวิเศษณ์ ง. คำที่ใช้หน้าคำนามหรือคำสรรพนามคำกริยาหรือคำ วิเศษณ์ เพื่อเชื่อมคำหรือกลุ่มคำให้มีความต่อเนื่องสัมพันธ์ กัน			

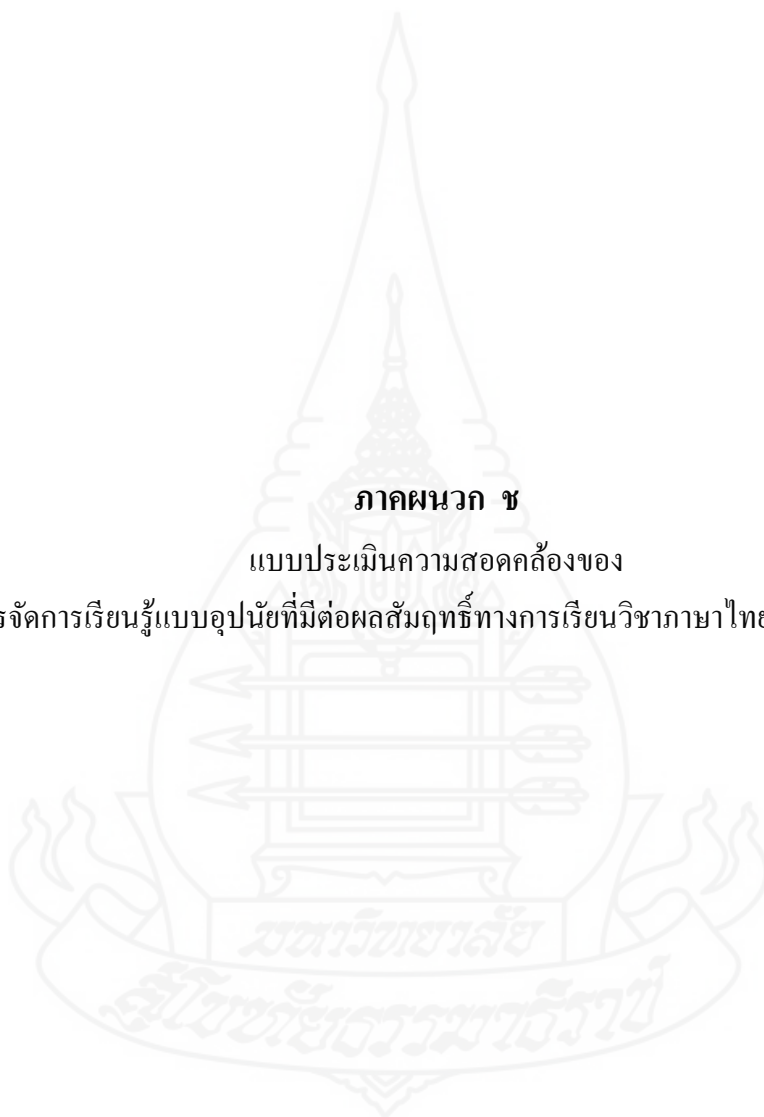
ชนิดคำ	จุดประสงค์	แบบทดสอบก่อนเรียน	ระดับความ คิดเห็น			แบบทดสอบหลังเรียน	ระดับความ คิดเห็น		
			+1	0	-1		+1	0	-1
5. คำ บุพบท	18.บอกชนิด ของคำบุพบท ได้ถูกต้อง	18) คำใดในประโยคทำหน้าที่ คำบุพบทขยายคำนาม ก. นักเรียนอยู่ในห้อง ข. ฉันจะอยู่ใกล้เธอ ค. ปากกาของฉันอยู่ที่เขา ง. เขาเก็บอาหารไว้สำหรับรับประทาน				18) ข้อใดเป็นคำบุพบทบอกความเป็นเจ้าของ ก. นักเรียนทำตามคำสั่ง ข. เขาทำงานอยู่ธนาคารแห่งชาติ ค. ขายซื้อผักจากตลาด ง. เด็กควรถิ่นแต่เช้า			
	19.บอกหน้าที่ ของคำบุพบท ได้ถูกต้อง	19) ข้อใดใช้คำบุพบทบอกสถานที่ ก. นักเรียนวิ่งเล่นในสนาม ข. สมุดของฉันหาย ค. เธอต้องตั้งใจฟัง ง. ฉันมอบรางวัลนี้ให้เธอ				19) ข้อใดใช้คำบุพบทบอกสถานที่ ก. เธอทำงานเพื่อครอบครัว ข. บ้านเขาอยู่ใกล้วัด ค. พ่อชอบไปทำงานแต่เช้า ง. กระเป๋าเดินทางนั้นของฉัน			
	20.ใช้บุพบท ได้ถูกต้อง เหมาะสมกับ ชีวิตประจำวัน	20) ข้อใดใช้คำบุพบทได้ถูกต้อง ก. เขาอยู่เหนือ ฉันอยู่ใต้ ข. ป้าอยู่ในร้าน ลูกอยู่นอกร้าน ค. คุณพ่ออยู่ใกล้คุณแม่อยู่ใกล้ ง. เขาให้รางวัลแก่คนที่แต่งกลอนได้ที่ 1				20) ข้อใดใช้คำบุพบทได้ถูกต้อง ก. แม่ไม่ชอบอากาศร้อน ข. น้องทำงานสำหรับตัวเอง ค. เขาอ่านหนังสือจนดึก ง. เขาทำตามใจ			

ชนิดคำ	จุดประสงค์	แบบทดสอบก่อนเรียน	ระดับความ คิดเห็น			แบบทดสอบหลังเรียน	ระดับความ คิดเห็น		
			+1	0	-1		+1	0	-1
6. คำ สันธาน	21. บอก ความหมาย ของ คำสันธานได้ ถูกต้อง	21) ข้อใดคือความหมายของคำสันธาน ก. คำที่ใช้แสดงอารมณ์ ความรู้สึกของผู้พูด ข. คำที่ใช้เชื่อมประโยคกับประโยค หรือคำกับกลุ่มคำ ค. คำที่ขยาย คำอื่น เป็นการเพิ่มความหมาย ง. คำที่เชื่อมคำหรือกลุ่มคำหนึ่งให้สัมพันธ์กันกับ คำอื่น หรือกลุ่มคำอื่น				21) ความหมายของคำสันธานคือ ข้อใด ก. คำที่ใช้แสดงอารมณ์ ความรู้สึกของผู้พูด ข. คำที่เชื่อมคำหรือกลุ่มคำหนึ่งให้สัมพันธ์กันกับ คำอื่น หรือกลุ่มคำอื่น ค. คำที่ขยาย คำอื่น เป็นการเพิ่มความหมาย ง. คำที่ใช้เชื่อมประโยคกับประโยค หรือคำกับกลุ่มคำ			
6. คำ สันธาน	22. บอกชนิด ของ คำสันธาน ได้ถูกต้อง	22) “ฉันอ่านหนังสือ”...“เขานอนหลับ” จากสอง ประโยคนี้เมื่อเชื่อมประโยคด้วยคำสันธานแล้วจะได้ ข้อความลักษณะใด ก. ข้อความที่ขัดแย้งกัน ข. ข้อความที่คล้อยตามกัน ค. ข้อความที่เป็นเหตุเป็นผลกัน ง. ข้อความที่ให้เลือกร้อยอย่างใดอย่างหนึ่ง				22) “แม่ทำอาหารอร่อย”...“แม่มีรสมือดี” จากสอง ประโยคนี้เมื่อเชื่อมประโยคด้วยคำสันธานแล้วจะได้ ข้อความลักษณะใด ก. ข้อความที่เป็นเหตุเป็นผลกัน ข. ข้อความที่คล้อยตามกัน ค. ข้อความที่ขัดแย้งกัน ง. ข้อความที่ให้เลือกร้อยอย่างใดอย่างหนึ่ง			
	23. บอก หน้าที่ของ	23) ข้อใดไม่ใช่หน้าที่ของคำสันธาน ก. เชื่อมคำกับคำ ข. นำหน้าบท				23) ข้อใดคือหน้าที่ของคำสันธาน ก. เชื่อมคำกับคำ ข. เชื่อมประโยคกับประโยค			

ชนิดคำ	จุดประสงค์	แบบทดสอบก่อนเรียน	ระดับความ คิดเห็น			แบบทดสอบหลังเรียน	ระดับความ คิดเห็น		
			+1	0	-1		+1	0	-1
	คำสันธานได้ ถูกต้อง	ค. เชื่อมประโยคกับประโยค ง. เชื่อมวลีกับวลี				ค. เชื่อมวลีกับวลี ง. ถูกทุกข้อ			
	24. ใช้ คำสันธานได้ ถูกต้อง เหมาะสมกับ ชีวิตประจำวัน	24) ควรนำคำสันธานในข้อใดมาเติมจึงจะได้ใจความ สมบูรณ์ “.....ลูกเกียจคร้าน แม่.....ทีลูก” ก. ครั้น.....ก็ ข. เพราะ.....จึง ค. ถึง.....ก็ ง. กว่า.....ก็				24) ควรนำคำสันธานในข้อใดมาเติมจึงจะได้ใจความ สมบูรณ์ “...น้องจะอาบน้ำ เท้า...ยังสกปรก” ก. ครั้น.....ก็ ข. เพราะ.....จึง ค. ถึง.....ก็ ง. กว่า.....ก็			
7. คำ อุทาน	25. บอก ความหมาย ของคำอุทาน ได้ถูกต้อง	25) ความหมายของคำอุทานคือข้อใด ก. คำที่เปล่งออกมาเพราะตกใจ ข. คำที่เปล่งออกมาเพราะประหลาดใจ ค. คำที่เปล่งเสียงออกมาทุกครั้งที่อยู่เสียใจ ง. คำที่เปล่งเสียงออกมาเพื่อแสดงความรู้สึก				25) ข้อใดไม่ใช่ความหมายของคำอุทาน ก. คำที่เปล่งเสียงออกมาเพื่อแสดงความรู้สึก ข. คำที่เปล่งออกมาให้ประโยคสมบูรณ์ ค. คำที่เปล่งเสียงออกมาทุกครั้งที่อยู่เสียใจ ประหลาดใจ ง. คำที่เปล่งออกมาเพราะตกใจ			
	26. บอกชนิด ของคำอุทาน ได้ถูกต้อง	26) “โอ้โฮ! เธอช่างมาราวกับนางฟ้า” คำอุทานใน ประโยคเป็นคำอุทานชนิดใด ก. คำอุทานเสริมบท ข. คำอุทานแสดงความตกใจ				26) “ดูม! ฉันตกใจเสียงมะพร้าวหล่น” คำอุทานใน ประโยคเป็นคำอุทานชนิดใด ก. คำอุทานแสดงความสงสาร ข. คำอุทานเสริมบท			

ชนิดคำ	จุดประสงค์	แบบทดสอบก่อนเรียน	ระดับความ คิดเห็น			แบบทดสอบหลังเรียน	ระดับความ คิดเห็น		
			+1	0	-1		+1	0	-1
					ค. คำอุทานบอกอาการ ง. คำอุทานบอกความต้องการ				
27. บอก หน้าที่ของคำ อุทานได้ ถูกต้อง	27) ข้อใดเป็นคำอุทานเสริมบท ก. เธอไปทานข้าวได้แล้ว ข. ๊ว๊ว! เด็กตกน้ำ ค. พี่ให้น้องไปกินข้าวกินปลาได้แล้ว ง. น้องชอบร้องเพลง				27) ข้อใดเป็นคำอุทานเสริมบท ก. เด็กอะไรน่ารักน่าชังจังเลย ข. เอ๊ะ! นั่นอะไร ค. อนิจจา! น่าสงสารเด็กคนนั้นจัง ง. นี่แน่ะ! เหม่อลอยอีกแล้วนะ				
28. ใช้คำ อุทานได้ ถูกต้อง เหมาะสมกับ ชีวิตประจำวัน	28) ข้อใดใช้คำอุทานได้เหมาะสม ก. พุทโธ! เขาตายเสียแล้ว ข. เอะ! รถเขาคันใหม่สวยจัง ค. หา! เธอสวยน่ารักจัง ง. โอ๊ย! เก้าอี้นุ่มจัง				28) ข้อใดใช้คำอุทานได้เหมาะสม ก. โอ๊ย! ขนมอร่อยมาก ข. ซิๆ! ไม่ต้องทำหน้าแบบนี้เลย ค. ๊ว๊ว! ลูกใจมาก ง. เออ! ใต้กะ				

ภาคผนวก ช
แบบประเมินความสอดคล้องของ
แผนการจัดการเรียนรู้แบบอุปนัยที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่องชนิดของคำ

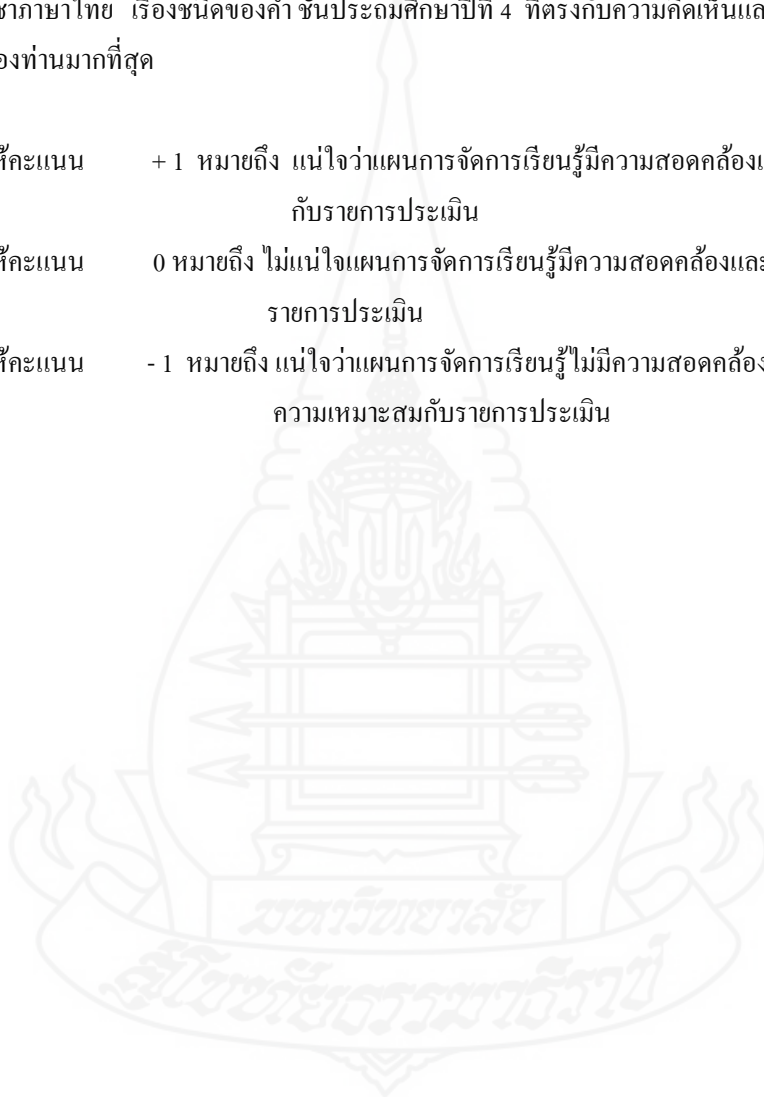

แบบประเมินความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้แบบอุปนัยที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
วิชาภาษาไทย เรื่องชนิดของคำ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

*****

คำชี้แจง ให้ท่านพิจารณาความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้แบบอุปนัยที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
วิชาภาษาไทย เรื่องชนิดของคำ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ตรงกับความคิดเห็นและความรู้สึกที่แท้จริง
ของท่านมากที่สุด

- ให้คะแนน + 1 หมายถึง แน่ใจว่าแผนการจัดการเรียนรู้มีความสอดคล้องและมีความเหมาะสม
กับรายการประเมิน
- ให้คะแนน 0 หมายถึง ไม่แน่ใจแผนการจัดการเรียนรู้มีความสอดคล้องและมีความเหมาะสมกับ
รายการประเมิน
- ให้คะแนน - 1 หมายถึง แน่ใจว่าแผนการจัดการเรียนรู้ไม่มีความสอดคล้องและไม่มี
ความเหมาะสมกับรายการประเมิน

รายการ	แผนที่ 1			แผนที่ 2			แผนที่ 3			แผนที่ 4			แผนที่ 5			แผนที่ 6			แผนที่ 7			แผนที่ 8		
	+1	0	-1	+1	0	-1	+1	0	-1	+1	0	-1	+1	0	-1	+1	0	-1	+1	0	-1	+1	0	-1
1. แผนมืองค์ประกอบครบถ้วน(สาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล)																								
2. แต่ละองค์ประกอบในแผนเขียนได้ถูกต้อง																								
3.แต่ละองค์ประกอบมีความสอดคล้องกัน																								
4. สาระสำคัญสอดคล้องกับจุดประสงค์																								
5. กิจกรรมสอดคล้องกับจุดประสงค์																								
6. กิจกรรมเหมาะสมกับวัย																								
7. กิจกรรมเหมาะสมกับเนื้อหา																								
8. กิจกรรมทำให้นักเรียนมีความรู้เรื่องชนิดของคำ																								
9. กิจกรรมการเรียนรู้มีความหลากหลายและ สามารถปฏิบัติได้จริง																								
10. มีการวัดและประเมินผลตามจุดประสงค์																								

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)

ตารางวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
ต่อแผนการจัดการเรียนรู้แบบอุปนัยที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
วิชาภาษาไทย เรื่องชนิดของคำ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

รายการประเมิน	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม คะแนน	สรุป ค่า IOC
	1	2	3		
1. แผนมืองค์ประกอบครบถ้วน (สาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล)	+1	+1	+1	3	1.00
2. แต่ละองค์ประกอบในแผนเขียนได้ถูกต้อง	+1	+1	-1	3	1.00
3. แต่ละองค์ประกอบมีความสอดคล้องกัน	+1	+1	+1	3	1.00
4. สาระสำคัญสอดคล้องกับจุดประสงค์	+1	+1	+1	3	1.00
5. กิจกรรมสอดคล้องกับจุดประสงค์	+1	+1	+1	3	1.00
6. กิจกรรมเหมาะสมกับวัย	0	+1	+1	2	0.66
7. กิจกรรมเหมาะสมกับเนื้อหา	+1	+1	+1	3	1.00
8. กิจกรรมทำให้นักเรียนมีความรู้เรื่องชนิดของคำ	+1	+1	+1	3	1.00
9. กิจกรรมการเรียนรู้มีความหลากหลายและสามารถปฏิบัติได้จริง	0	+1	+1	2	0.66
10. มีการวัดและประเมินผลตามจุดประสงค์	+1	+1	+1	3	1.00

$$\text{ค่า IOC} = \frac{1.00 + 1.00 + 1.00 + 1.00 + 1.00 + 0.66 + 1.00 + 1.00 + 0.66 + 1.00}{10}$$

$$= \frac{9.32}{10} = 0.93$$

10

สรุปค่าดัชนีความสอดคล้อง = 0.93

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางสาวจันทร์จิรา พรหมลีดา
วัน เดือน ปีเกิด	16 ธันวาคม 2517
สถานที่เกิด	ตำบลแม่คะตวน อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน
ประวัติการศึกษา	คุรุศาสตร์บัณฑิต (ประถมศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง พ.ศ. 2539
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนบ้านแม่ทะลุ อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2
ตำแหน่ง	ครู วิทยฐานะชำนาญการ พิเศษ

